

ET

2013

Tegevusaruanne

EUROOPA
KONTROLLIKODA

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel +352 4398-1

E-post: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

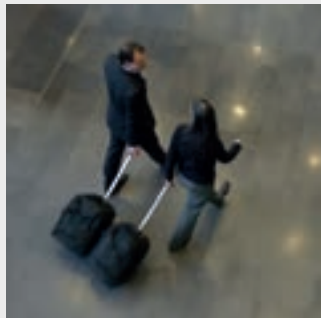
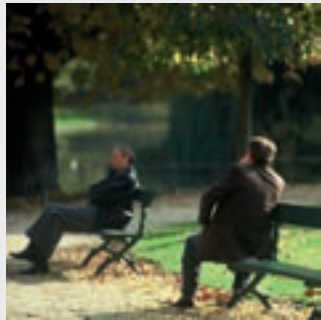
Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist
Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2014

ISBN 978-92-9241-752-9
doi:10.2865/47494

© Euroopa Liit, 2014
Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.
Kontrollikoja hoone. Ahitekt: Jim Clemes (2004 ja 2013).

Printed in Luxembourg

Missioon

Euroopa Kontrollikoda on aluslepingu alusel loodud ELi institutsioon, mille ülesandeks on ELi rahaliste vahendite auditeerimine. ELi välisaudiitorina aitab kontrollikoda parandada ELi finantsjuhtimist, edendab aruandekohustuse täitmist ja läbipaistvust ning tegutseb liidu kodanike finantshuvide sõltumatu kaitsjana.

Visioon

Sõltumatu ja dünaamiline kontrollikoda, keda tunnustatakse tema aususe ja erapooletuse eest, austatakse tänu tema professionaalsusele ning töö kvaliteedile ja mõjule ning selle eest, et ta osutab oma sidusrühmadele olulist toetust ELi vahendite haldamise parandamisel.

Väärtused

Sõltumatus, ausus ja erapooletus	Professionaalsus	Lisandväärtuse loomine	Pädevus ja tõhusus
<p>Institutsiooni, selle liikmete ja töötajate sõltumatus, ausus ja erapooletus.</p> <p>Erapooletu auditeerimine, võttes seejuures arvesse sidusrühmade arvamusi, ent küsimata juhiseid välistelt allikatelt ega allumata nende survele.</p>	<p>Kontrollikoda säilitab kõigis oma töö valdkondades eeskujuliku professionaalsuse taseme.</p> <p>Tegutsemine avaliku sektori audititöö edasiarendamisel ELis ja kogu maailmas.</p>	<p>Asjakohaste, õigeaegsete ja kvaliteetsete auditaruannete avaldamine, mis põhinevad usaldusväärsetel auditileidudel ja tõendusmaterjalil, käsitlevad sidusrühmade probleeme ning edastavad olulisi ja autoriteetseid sõnumeid.</p> <p>Kaasa aitamine ELi juhtimise mõjusale parandamisele ja ELi vahendite haldamise alase aruandekohustuse edendamisele.</p>	<p>Töötajate väärtustamine, nende oskuste arendamine ja saavutuste premeerimine.</p> <p>Tõhusa teabeedastuse tagamine meeskonnavaimu arendamiseks.</p> <p>Püüdlemine maksimaalse tulemuslikkuse poole kõigis töövaldkondades.</p>

Lehekülg

4-5	Presidendi eessõna
6	2013. aasta lühiülevaade
6	Tegevus
6	Juhtimine
7-36	Tegevus
7-29	Auditiaruanded ja arvamused
30-34	Suhted sidusrühmadega
35-36	Olulised sündmused
37-43	Kontrollikoja juhtimine
37-39	Kontrollikoja kolleegium
40-43	Kontrollikoja tulemuslikkuse mõõtmine
44-47	Auditi tugiteenused
44-46	Personal
46	Tööalane täienduskoolitus
46-47	Tõlkimine
47	Infotehnoloogia
47	Haldus ja rajatised
48-49	Finantsteave
48-49	2013. aasta eelarve täitmine
49	2014. aasta eelarve
50	Audit ja aruandlus
50	Kontrollikoja siseaudit
50	Kontrollikoja välisaudit
51	Volitatud eelarvevahendite käsutaja deklaratsioon

Lugupeetud lugeja

2013. aasta oli ELi finantsjuhtimise tuleviku jaoks tähtis aasta. Euroopa Liit võttis vastu mitmeaastase finantsraamistiku ja õigusaktid, mis reguleerivad ELi eelarve kasutamist aastatel 2014–2020.

Aasta jooksul avaldas Euroopa Kontrollikoda **77 aruannet ja arvamust**, mis kujutavad endast finants-, vastavus- ja tulemusauditite alase töö tulemusi.

Need sisaldavad palju teavet ja soovitusi ELi finantsjuhtimise ja aruandekohustuse täitmise parandamise kohta programmitöö perioodil 2014–2020. Käesolevas tegevusaruandes tuuakse välja mitmeid kontrollikoja väljaannetes esitatud põhisõnumeid.

2013. aasta oli tähtis ka meie institutsiooni arengu seisukohast. Sel aastal hakati ellu viima meie edasise arengu aluseks olevat **uut strateegiat aastateks 2013–2017**, mille eesmärk on maksimeerida kontrollikoja panus ELi avaliku sektori aruandekohustuse parandamisel.

Strateegia rakendamiseks sisaldab see kümme olulist algatust, mis tuleb ellu viia 2014. aasta lõpuks. Nimetatud algatuste elluviimisel tehti 2013. aastal suuri edusamme: eelkõige töötas kontrollikoda välja **uue töö kavandamise süsteemi** ja kontrollikoja tulemusauditite alase töö kohta koostati sõltumatu **vastastikune eksperdihinnang**. Vastastikuse eksperdihinnangu koostanud meeskond avaldab oma aruande 2014. aasta esimeses kvartalis.

Finants- ja majanduskriisi tagajärgedega tegelemise raames võttis EL majandus- ja rahandusliidu tugevdamiseks 2013. aastal vastu Euroopa Keskpanka juhtimisel toimiva pankade ühtse järelevalvemehhanismi. See laiendab kontrollikoja rolli, tagamaks, et Euroopa Keskpank täidaks krediitiasutuste üle järelevalvet teostades aruandekohustust. Ühtne järelevalvemehhanism ja muud meetmed, mida EL on võtnud praeguse finants- ja võlakriisi vastu võitlemiseks, sisaldavad paljude uute õigusaktide vastuvõtmist, finantssektori järelevalvesüsteemi uuendamist ja kriisist mõjutatud riikide suuremahulist abistamist. Kirjeldatud ELi tasandi arengute valguses otsustas kontrollikoda luua eraldi projektimeeskonna eesmärgiga tagada kontrollikojale võimekus ELi finants- ja majandusjuhtimise auditeerimiseks.

Institutsiooni **35. aastapäeva** tähistamiseks korraldati kontrollikoja liikmetele, töötajatele ja sidusrühmadele kaks üritust, mis käsitlesid tulevikus tehtavaid ettevalmistusi. Esimene neist oli Euroopa valitsemise ja aruandekohustuse alane **kõrgetasemeline konverents**, kus esines kõnega Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy. Luksemburgi tolleaegse peaministri Jean-Claude Junckeri osavõtul avati ametlikult kontrollikoja Luxembourgis hoonekompleksis paiknev **uus büroohoone**. Uue hoone abil koondatakse kõik liikmed ja töötajad ühte kompleksi ja edendatakse nii organisatsiooni meeskonnavaimu.

Kontrollikoda asub küll Luxembourgis, ent oma töö iseloomust tulenevalt koguvad auditirühmad kontrollikoja aruannete koostamiseks vajalikku tõendusmaterjali kõikjal, kus ELi vahendeid kasutatakse. 2013. aasta tegevusaruandes antakse ülevaade auditikäikudest ja avaldatud aruannetest. Lähemalt tutvustatakse aruannet, mis kajastab **Palestiina omavalitsusele antud ELi abi**. Aruanne on värvikas näide sellest, mida kontrollikoda oma missiooni täitmiseks teeb, ning annab tunnistust meie töötajate pühendumisest ja professionaalsusest, kelle oskustele ja töökusele võivad alati kindlad olla nii institutsioon kui ELi kodanikud, keda kontrollikoda teenib.

President
Vítor Manuel da Silva Caldeira

Tegevus

- Eelarveaasta 2012 **aastaruanded** Euroopa Liidu eelarve ja Euroopa Arengufondide kohta, mis sisaldavad varasemast veelgi selgemat ja täpsemat teavet
- 50 **iga-aastast eriaruannet** ELi ametite, detsentraliseeritud asutuste ja muude institutsioonide kohta eelarveaastal 2012
- 19 **eriaruannet** konkreetsete eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade kohta. Kajastatud teemad ulatuvad toiduainetööstusele eraldatud ELi toetusest kuni Kesk-Aasia riikidele antud arengubini
- 6 **arvamust** ja muud väljundit, milles antakse oma panus eelarvereformi ja kajastatakse nt erinevate ELi fondide reformimist, Euroopa Arengufondi finantsmäärust, ELi eelarve finantseeskirju ning Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamist.
- Organiseeriti Euroopa valitsemise ja aruandekohustuse alane **kõrgetasemeline konverents**, kus osales Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy

Juhtimine

- 2013. aastal hakati ellu viima kontrollikoja edasise arengu aluseks olevat **uut strateegiat aastateks 2013–2017**, mille eesmärk on maksimeerida institutsiooni panus ELi avaliku sektori aruandekohustuse parandamisel
- **Personalipoliitika** edasiarendamine, ametikohtade arvu vähendamine ja jätkuv ümberpaigutamine asutuse põhitegevuse ehk auditi alale (see on teoks saanud tänu haldusosakondade töö tulemuslikkuse parandamisele) on veelgi suurendanud kontrollikoja suutlikkust täita oma missiooni
- Ametlikult avati **hoone K3**, mis koondab kõik töötajad ühte kompleksi ja edendab veelgi tõhusamat meeskonnatööd

Vaade uuele K3-hoonele, mis on osa kontrollikoja hoonekompleksist Luxembourgis.

Auditiaruanded ja arvamused

Euroopa Kontrollikojal on kolm peamist väljundit:

- **aastaruanded**, mis koosnevad peamiselt Euroopa Liidu eelarve ja Euroopa Arengufondide (EAFid) finants- ja vastavusauditite tulemustest. Neile lisanduvad iga-aastased eriaruanded ELi ametite, detsentraliseeritud asutuste ja muude institutsioonide kohta;
- terve aasta vältel avaldatavad **eriaruanded**, milles esitatakse konkreetsete eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade auditite tulemusi. Tavaliselt on tegu tulemusaudititega, mille valmimiseks kulub üldiselt rohkem kui aasta;

- **arvamused** finantsjuhtimist mõjutavate õigusaktide eelnõude kohta ning kontrollikoja enda initsiatiivil esitatud **avaldused ja seisukohad** muudel teemadel.

Peale väga sisutihedat 2012. aastat valmis kontrollikojal ka 2013. aastal suur hulk iga-aastaseid eriaruandeid ja eriaruandeid. Aastaruanded sisaldavad varasemast rohkem analüütilist teavet ning parandatud on tulemuste esitamist, mis võimaldab neid valdkonniti ja periooditi paremini võrrelda.

Aruannete ja arvamuste arv	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Aastaruanded ELi eelarve ja EAFide kohta	2	2	2	2	2	2
Iga-aastased eriaruanded ELi ametite ja detsentraliseeritud asutuste kohta	29	37	40	42	50	50
Eriaruanded	12	18	14	16	25	19
Arvamused ja muud väljundid	5	1	6	8	10	6
Kokku	48	58	62	68	87	77

Kõik auditiaruanded ja arvamused on ELi 23 ametlikus keeles kättesaadavad kontrollikoja veebilehel <http://eca.europa.eu>.

2013. aasta auditikäigud

Suurem osa audititööst tehakse ära kontrollikoja ruumes Luxembourgis, kuid audiitorid teevad ka auditikäike liikmesriikide ametiasutustesse ja teiste ELi vahendite saajate juurde (sealhulgas rahvusvaheliste organisatsioonide peakorterid, nagu ÜRO peakorter Šveitsis). Auditikäikude eesmärk on **otsese auditi tõendusmaterjali** kogumine.

Tavaliselt külastatakse ELi vahendite käsitlemise, haldamise ja väljamaksmisega seotud kesk- ja kohaliku tasandi **ametiasutusi** ning nende vahendite **lõplike toetusesaajaid**.

ELi piires tehakse auditikäike sageli koostöös külastatavate liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutustega. Auditirühmad koosnevad tavaliselt kahest või kolmest audiitorist ja auditikäik kestab üldjuhul paarist päevast kuni kahe nädalani, sõltuvalt auditi tüübist ja sihtkoha kaugusest.

Erinevates liikmes- ja toetust saavates riikides tehtava audititöö sagedus ja intensiivsus sõltub auditi liigist ning valimite moodustamise tulemustest. Seetõttu võib ühte või teise riiki tehtavate auditikäikude arv ja pikkus aastast aastasse erineda.

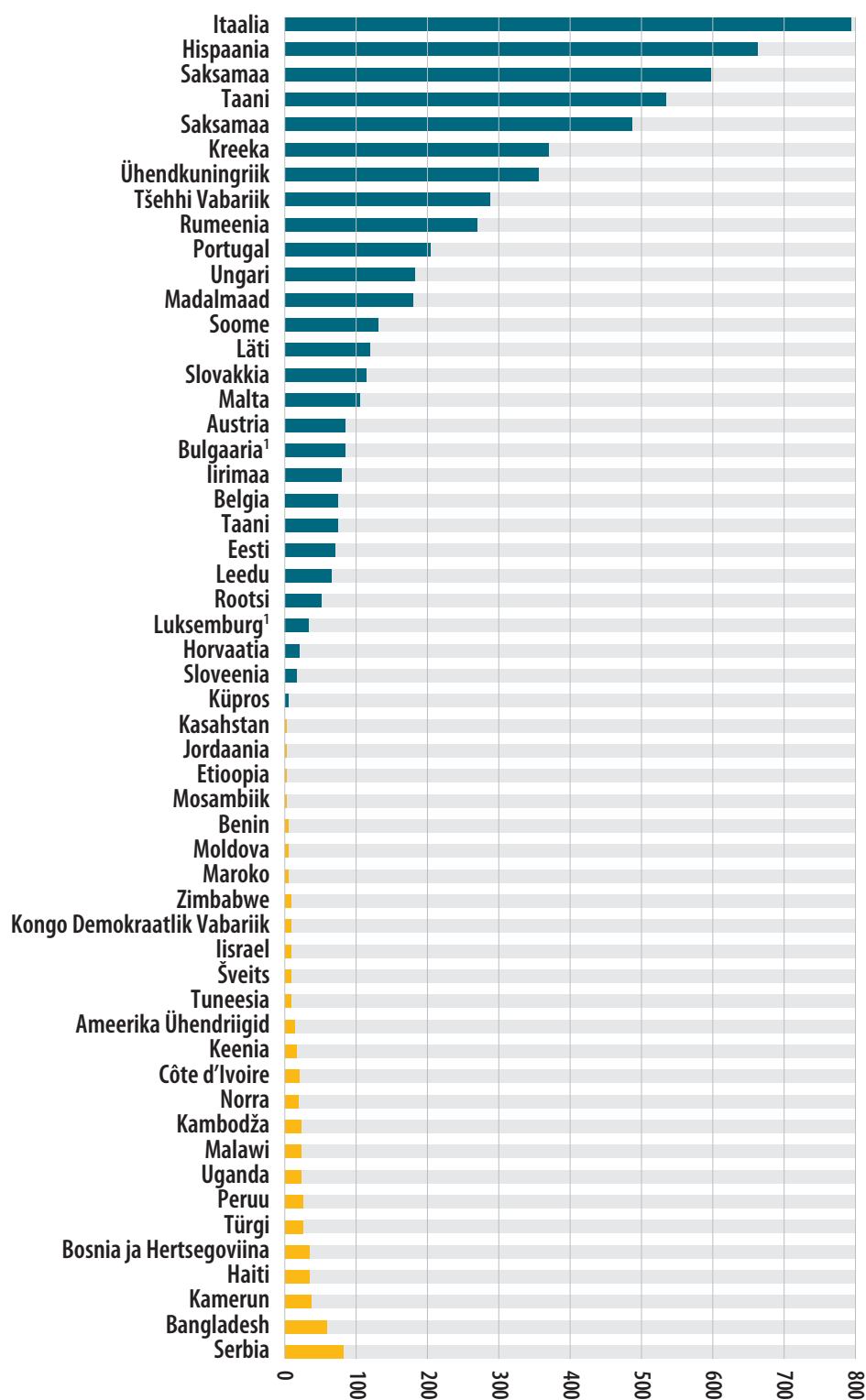
2013. aastal oli kohapeal töötatud päevade arv kõigi kontrollikoja audiitorite peale kokku 6619, nendest 6079 päeva liikmesriikides ja 540 päeva väljaspool ELi. Koguti tõendusmaterjali aastaaruande, iga-aastaste eriaruannete ja muude auditite jaoks. Ligikaudu samas mahus tehti auditikäike ka Brüsselis ja Luxembourgis asuvatesse ELi institutsioonidesse ja asutustesse.

ELi audiitorid liiguvad mootorrattastega ühe projekti juurest teise juurde.

ELi audiitorid töötasid
6619 päeva
kohapeal

Kohapealsete auditipäevade arv 2013. aastal

¹ Arv ei sisalda Brüsselis ja Luxembourgis asuvatesse arvukatesse ELi institutsioonidesse ja asutustesse tehtud auditikäike.

Aastaaruanne ELi 2012. aasta eelarve täitmise kohta

2013. aastal seondus suurem osa kontrollikoja finants- ja vastavusauditi alasest tööst ELi 2012. aasta eelarve täitmise auditeerimisega. Töö põhjal valminud **2012. aasta aastaaruanne** avaldati 5. novembril 2013.

Aastaaruande **eesmärk** on esitada leide ja järeldusi, mis aitaksid Euroopa Parlamendil, nõukogul ja kodanikel hinnata ELi finantsjuhtimise kvaliteeti, ning teha kasulikke parandusettepanekuid. 2012. aasta aastaaruandes on kesksel kohal 19. korda esitatud iga-aastane kinnitav avaldus (DAS) ELi raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

2012. aasta aastaaruande jaoks **ajakohastati** tehingute valimikontrolli meetodikat nii, et kõigi kuluvaldkondade tehinguid kontrollitakse nüüd sarnastel alustel, st pärast seda, kui komisjon on kulud heaks kiitnud ja kirjendanud. Uuenduse tulemusel peaksid auditeeritavad andmekogumid **aastast aastasse järjest stabiilsemaks muutuma**, kuna kaob ettemaksete kõikuvate mahtude mõju. Euroopa Kontrollikoja valimikontrolli meetodika standardiseerimise mõju kogu 2012. aasta eelarve hinnangulisele veamäärale oli 0,3 protsendipunkti.

ELi audiitor kontrollib ühe põllumajandustootja juures tilkkastmise süsteemi.

2012. aasta aastaaruande põhisõnumid

- Kontrollikoja hinnangul annab **Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne** 31. detsembri 2012. aasta seisuga kõikides olulistes aspektides tõepärase pildi liidu finantsolukorrast, tehingute finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal.
- ELi eelarve kulutuste hinnanguline **veamäär tervikuna kasvas 2012. aastal taas ning moodustas 4,8% (2011. aastal 3,9%)**. Hinnanguline **veamäär on alates 2009. aastast igal aastal kasvanud** (sellele eelnenud kolmel aastal veamäär vähenes).
- Kaks **kõige enam vigadest mõjutatud kuluvaldkonda** on *maaelu areng, keskkond, kalandus ning tervishoid* (hinnanguline veamäär 7,9%) ning *regionaalareng, energeetika ja transport* (hinnanguline veamäär 6,8%).
- **Kõige rohkem kasvasid hinnangulised veamäärad** *tööhõive ja sotsiaalküsimuste, põllumajanduse (turu- ja otsetoetused) ning regionaalpoliitika, energeetika ja transpordi kuluvaldkondades*.
- Koostöös liikmesriikidega hallatavate kulutuste puhul (nt *põllumajandus ja ühtekuuluvus*) oli **liikmesriikide ametkondadel** enamiku tehingute puhul **piisavalt teavet** vigade avastamiseks ja parandamiseks.
- Kulukohustuste täitmisega seotud assigneeringute ja makseteks ettenähtud assigneeringute vaheline suur erinevus ning vahendite kavandatust aeglasem kasutamine programmitöö perioodi alguses põhjustasid täitmata kulukohustuste kuhjumise (2012. aasta lõpuks 217 miljardit eurot), mis 2012. aasta maksete tegemise kiiruse juures võrdub kahe aasta ja kolme kuu pikkuse ajaga. See **koormab omakorda maksete eelarvet**. Probleemi lahendamiseks on ülioluline, et komisjon kavandaks makseteks vajaminevad summad keskmises ja pikas perspektiivis.
- Paljude ELi eelarvevaldkondade õigusraamistik on keerukas ning **tulemuslikkusele ei keskenduta piisavalt**. Programmitöö perioodi 2014–2020 põllumajanduspoliitika ja ühtekuuluvuse valdkonna määruste ettepanekud on oma olemuselt endiselt sisendipõhised (kuludele suunatud) ning seetõttu keskendutakse endiselt rohkem eeskirjadele vastavusele kui tulemuslikkusele.

ELi eelarve
hinnanguline veamäär oli
4,8%

Aastaaruanne Euroopa Arengufondide 2012. aasta kohta

Euroopa Arengufonde (EAFid) rahastavad ELi liikmesriigid, kuid neid hallatakse väljaspool ELi eelarve raamistikku ja neid reguleerivad eraldi finantsmäärused. Euroopa Komisjon vastutab EAFide vahenditest rahastatud meetmete rahalise rakendamise eest.

EAFidest antakse 2000. aastal sõlmitud Cotonou lepingu alusel Euroopa Liidu arengukoostöö abi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele. Rahastamine on suunatud vaesuse vähendamise ja kaotamise eesmärgi täitmisele, mis on kooskõlas säästva arengu ja AKV-riikide ning ülemeremaade ja -territooriumide järkjärgulise maailmamajandusega integreerimise eesmärkidega. See põhineb kolmel üksteist täiendaval sambal, milleks on arengukoostöö, majandus- ja kaubanduskoostöö ning poliitiline mõõde.

Kontrollikoja 2012. aasta aastaaruanne EAFide kohta avaldati koos ELi eelarvet käsitleva aastaaruandega 5. novembril 2013. Aruandes esitati 19. kinnitav avaldus EAFide kohta.

Kontrollikoda leidis, et EAFide 2012. aasta raamatupidamise aastaaruanne annab õiglase pildi EAFide finantsolukorrast ning nende majandustulemustest ja rahavoogudest. Kontrollikoja hinnangul EAFide eelarveaasta 2012 kulutehingute maksete kõige tõenäolisem veamäär vähenes ja moodustas 3% (2011. aasta veamäär oli 5,1%).

Iga-aastased eriaruanded ELi ametite, detsentraliseeritud asutuste ning muude institutsioonide kohta 2012. aastal

2013. aastal avaldas kontrollikoda 50 iga-aastast eriaruannet, mis käsitlesid ELi ameteid, detsentraliseeritud asutusi (nt ühissettevõtteid) ning muid institutsioone eelarveaastal 2012. Aruanded on kättesaadavad kontrollikoja veebisaidil <http://eca.europa.eu>. Nõukogu soovi kohaselt koostas kontrollikoda kaks kokkuvõtlikku dokumenti: ühe ELi ametite ja muude asutuste, ning teise ELi ühissetevõtete kohta. Nimetatud kaks kokkuvõtlikku dokumenti aitavad iga-aastaseid eriaruandeid paremini analüüsida ja mõista ning neid esitleti Euroopa Parlamendi, eelarvekontrollikomisjoni ja üldasjade nõukogu presidentidele.

ELi ametid ja detsentraliseeritud asutused on loodud ELi õigusaktide alusel spetsiifiliste ülesannete täitmiseks. Igal ametil on oma volitused, juhatus, direktor, töötajad ja eelarve. Ametid asuvad laiali üle kogu ELi ning nende tegevus hõlmab paljusid valdkondi, nagu ohutus, turvalisus, tervishoid, teadusuuringud, rahandus, migratsioon ja reisimine. Ametitest ja ühissetevõtetest lähtuv finantsrisk on küll küllaltki väike (nad moodustavad vaid väikese osa ELi eelarvest), ent risk Euroopa Liidu mainele samas suur: ametid on liikmesriikides hästi nähtaval ning neil on oluline mõju Euroopa kodanike jaoks eluliselt tähtsate valdkondade poliitikale, otsustusprotsessidele ja programmide elluviimisele.

2012. aasta kohta
koostati
50 iga-aastast eriaruannet

Kontrollikoda esitas märkusega arvamuse kõigi 40 ameti ja muu asutuse 2012. aasta raamatupidamise aastaaruannete usaldusvärsuse kohta. Kõigi raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevad tulud on kõigis olulistest aspektidest seaduslikud ja korrektsed. Erandiks olid kaks asutust: kontrollikoda esitas märkusega arvamuse EIT (Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut) kohta ning loobus arvamuse esitamisest FRONTEXi (Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur) raamatupidamise aastaaruande kohta.

Kõigi seitsme ühisettevõtte 2012. aasta raamatupidamise aastaaruanded olid usaldusväärsed. Kontrollikoda esitas aga märkusega arvamuse kolme järgmise ühisettevõtte raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevatele tehingutele: ENIAC (nanoelektroonika), ARTEMIS (manussüsteemid) ja IMI (innovatiivsete ravimite algatus).

Euroopa Keskkonnaamet, Kopenhaagen, Taani.

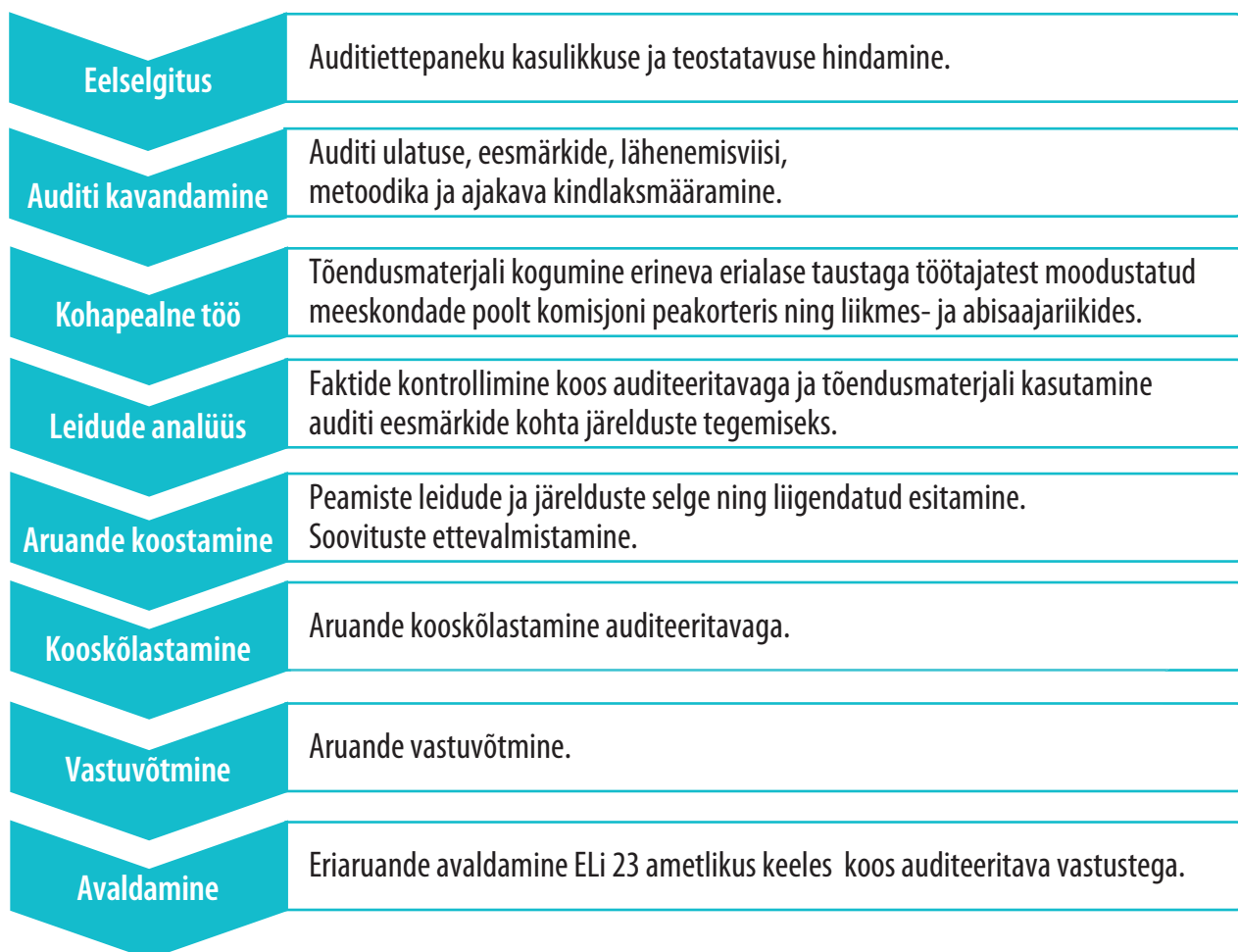
2013. aastal avaldatud eriaruanded

Lisaks aastaaruannetele ja iga-aastastele eriaruannetele avaldab kontrollikoda kogu aasta vältel **eriaruandeid**, milles esitatakse valitud eelarvevaldkondi või juhtimisega seotud teemasid hõlmavate tulemus- ja vastavusauditite tulemused. Auditite valiku ja ülesehituse juures on kontrollikoja eesmärgiks maksimeerida nende mõju ning tagada seeläbi ka kontrollikoja ressursside parim kasutamine. Tulemusauditite näol on tegu mahukate ja keerukate ülesannetega, mille valmimiseks kulub üldiselt oluliselt kauem kui aasta (ühe auditi valmimiseks kuluva aja eesmärgiks on seatud 18 kuud).

Audititeemade valimisel arvestab kontrollikoda järgmisi tegureid:

- teatud tulu- või kuluvaldkonnas tulemuslikkust või eeskirjadele vastavust ohustavad **riskid**;
- asjasse puutuvate tulude või kulude **suurusjärg**;
- eelmisest auditist möödunud **aeg**;
- õigusraamistiku edasine **areng**;
- poliitiline ja avalik **huvi**.

2013. aastal võeti vastu 19 eriaruannet

Tulemus- ja vastavusauditi põhietapid

Järgnevatel lehekülgedel esitatakse kontrollikojas 2013. aastal vastu võetud 19 eriaruande lühiülevaated, mis on liigendatud vastavalt finantsraamistiku ehk ELi mitmeaastase eelarve rubriikidele.

Kõik eriaruanded avaldatakse täies mahus kontrollikoja veebisaidil <http://eca.europa.eu> ning on kättesaadavad EU-bookshopi veebilehe kaudu ELi 22 ametlikus keeles (peale Horvaatia liitumist avaldatud aruanded on saadaval 23 keeles).

Säästev kasv

Säästva kasvu eesmärgiks on majanduskasv ja töökohtade loomine ning see hõlmab kahte valdkonda.

Konkurentsivõime raamesse kuulub teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse rahastamine, Euroopa ühendamise ELi võrkude abil, haridus ja koolitus, konkurentsivõime edendamine täielikult integreeritud ühtsel turul, sotsiaalmeetmete kava ja tuumarajatiste dekomisjoneerimine. ELi eelarvest eraldati konkurentsivõime edendamiseks majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks ajavahemikus 2007–2013 vahendeid summas 89,4 miljardit eurot, mis moodustab 9,2% perioodi kogueelarvest. Ligikaudu kaks kolmandikku sellest kasutatakse teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks.

Ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks puudutab peamiselt ühtekuuluvuspoliitikat ning seda viiakse ellu eri valdkondi hõlmavate fondide kaudu, milleks on Euroopa Sotsiaalfond, Ühtekuuluvusfond ja Euroopa Regionaalarengu Fond. Fonde haldab komisjon koostöös ELi liikmesriikidega. Ajavahemikul 2007–2013 on ELi eelarvest ühtekuuluvusele kavandatud 348,4 miljardit eurot (35,7% ELi kogueelarvest).

2013. aastal võttis kontrollikoda nimetatud valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

- **Teadustegevuse seitsmenda raamprogrammi rakendamine.** Eriaruandes nr 2/2013 hinnati, kas komisjon oli taganud teadustegevuse seitsmenda raamprogrammi tõhusa rakendamise. Audit hõlmas osalemiseeskirju, komisjoni protsesse ja kahe uue vahendi loomist, ning selle tulemused ei ole tõenäoliselt kasulikud üksnes seitsmenda raamprogrammi allesjäänud kehtivusaajal, vaid ka järgmise – Horisont 2020, teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi – tegevuse ülesehituse jaoks. Kontrollikoda leidis auditiga, et komisjon on seitsmenda raamprogrammi osalemiseeskirju mitmeti lihtsustanud ning mõnel juhul suutnud viia raamprogrammi sätteid kooskõlla toetusesaajate tavadega, ent tulevikus peab tegema veelgi enam. Komisjoni seitsmenda raamprogrammi protsesside juhtimine on tugev kolmes valdkonnas – protsesside ülesehituses, parendustegevuses ja juhtimisteabe valdkonnas, kuid nõrgem rakenduste ja ressursside alal.

Kuigi toetuste menetlemiseks kuluvat aega on lühendatud, vähenes see alles 2012. aastal üheksa kuuni. Auditis loetakse häid tavaid selle kohta, kuidas toetuste eraldamisele kuluvat aega veelgi lühendada. Projektide valimise ja järelmeetmete kvaliteedikontrollid toimivad hästi. Seitsmenda raamprogrammi finantskontrolli mudelis ei võeta aga piisaval määral arvesse vigade tekkimise riski. See tähendab, et seitsmenda raamprogrammi väikese riskiga toetusesaajaid kontrollitakse liiga palju.

Seitsmes raamprogramm on Euroopa Liidu üks peamisi vahendeid teadusuuringute rahastamiseks. Selle eesmärk on suurendada tööstuse konkurentsivõimet ja täita teiste ELi poliitika-valdkondade teadusuuringute alaseid vajadusi. Raamprogramm hõlmab ajavahemikku 2007–2013 ja selle kogueelarve on rohkem kui 50 miljardit eurot. Valdava osa eelarvest rakendavad komisjoni peadirektoraadid või selle rakendus- asutused toetuste vormis.

- Kas Marco Polo programmid on olnud liikluse maanteedelt ümbersuunamisel mõjusad?** Eriaruandes nr 3/2013 hinnati, kas komisjon kavandas ja haldas programme ning tegi nende üle järelevalvet nii, et need oleksid maksimaalselt mõjusad, ning kas rahastatud projektid olid mõjusad. Audititöö toimus peamiselt programmi-tasandil, analüüsiti mõjuhindamisi, hindamisi ja uuringute tulemusi, projektitaotluste hindamisi ning allkirjastatud toetuslepingute järelevalve dokumentide kontrolli, samuti küsitleti Marco Polo programmi komitee liikmeid riiklike toetus-kavade teemal. Auditiga leiti, et programmi jaoks ei esitatud piisaval arvul asjakohaseid projekti-taotlusi, sest turuolukord ja programmieeskir-jad vähendasid ettevõtjate huvi kava kasutada. Auditeeritud projektidest poolte jätkusuutlikkus oli vähene. Auditit üks peamisi leide oli selge tühi-mõju ilmumine: see tähendab, et projektid oleks ellu viidud ka ilma ELi-poolse rahastamiseta.

Alates 2003. aastast on Marco Polo I ja II programmist rahastatud transporditeenuste projekte, mis edendavad kaubaveo ümbersuunamist maanteedelt raudteedele, siseveeteedele ja lähimerevedudele. Programmid on osa ELi transpordipoliitikast, mille eesmärk on töötada välja alternatiivid maanteekaubavedudele. Üldiselt heakskiidetud eesmärk on vähendada rahvusvahelist maanteekaubavedu, parandades seeläbi kaubaveosüsteemi keskkon-natoimet, vähendades ummikuid ja suurendades liiklusohutust.

Marco Polo programm edendab lähimerevedude kasutamist.

- Kas ELi ühtekuuluvuspoliitika vahendeid kasutati teede ehitamisel otstarbekalt?** Eriaruandes nr 5/2013 hinnati, kas ELi ühtekuuluvuspoliitika vahenditest kaasrahastatud tee-ehitusprojekti eesmärgid saavutati mõistlike kuludega. Audit hõlmas Saksamaal, Kreekas, Poolas ja Hispaanias kaasrahastatud 24 tee-ehitusprojekti, mille kogumaht ületas 3 miljardit eurot. Neile neljale liikmesriigile eraldati ajavahemikus 2000–2013 kõige rohkem ühtekuuluvuspoliitika vahendeid, kokku ligi 62% kogu ELi teede kaasrahastamisest. Audit käsitles kiirteid (10 projekti), I klassi maanteed (10 projekti) ja tavapäraseid kahe sõidurajaga maanteed (4 projekti). Auditiga leiti, et kõik auditeeritud projektid parandasid teedevõrgu läbilaskevõimet ja kvaliteeti, vähendades seeläbi sõiduaega ja parandades liiklusohutust. Majandusarengu eesmärgid ei olnud siiski mõõdetavad ja puudub teave projektide mõjust piirkondade või liikmesriikide majandusele. Poolte projektide puhul oli lõppmaksumuse ja reaalse kasutuse põhjal välja arvatud kulude ja tulude suhe (tegelik majanduslik tasuvus) oluliselt väiksem kui kavandamisetapis madalamate hindade ja/või suurema liiklustihedusega arvestades tehtud prognoosid. Audiitorid leidsid, et liiga optimistlike liiklusprognooside tõttu oli auditeeritud projektide keskmine kilomeetrihind (arvestades aasta keskmist päevast liiklustihedust) Hispaanias neli korda kõrgem kui Saksamaal, ning Poola ja Kreeka hinnad jäid kahe äärmuse vahepeale. Valitud teeliik ei sobinud kõige paremini sellel kulgevale liiklusele – kiirteid eelistati ehitada ka lõikudel, kus liiklusvajadusi oleksid rahuldanud ka kiirteedest 43% soodsamad I klassi maanteed. Kontrollikoda soovitas liikmesriikidel tagada ehitusprojektide puhul rahvusvaheline konkurents ja suunata oma hankesüsteemid majanduslikult kõige soodsamate pakkumuste väljavalimisele.

Aastatel 2000–2013 eraldas EL Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) ja Ühtekuuluvusfondist teede ehitamise ja renoveerimise kaasrahastamisele ligi 65 miljardit eurot.

- Kas Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond on andnud koondatud töötajate tööturule naasmiseks ELi lisaväärtust?** Eriaruandes (nr 7/2013) hinnati, kas Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) toetus koondatud töötajate võimalikult kiirele tööturule naasmisele oli mõjus. Audiitorid leidsid, et enamikku toetuse saamise kriteeriumidele vastavaid töötajaid toetati individuaalsete ja hästi kooskõlastatud meetmetega. Samas maksti aga kõigil auditeeritud juhtudel töötajatele ka sissetulekutoetust, mida liikmesriigid nagunii maksnud oleksid. Sissetulekutoetus moodustas 33% kõigi läbivaadatud juhtumite hüvitatud kuludest. Lisaks puudusid piisavad andmed, mille abil mõõta, kui mõjusalt aitasid vahendid kaasa koondatud töötajate tööturule naasmisele.

EGF loodi selleks, et lahendada lühiajalisi juhtumipõhiseid hädaolukordi. Toetus hõlmab koolitust, toetust tegutsemiseks füüsilisest isikust ettevõtjana, juhendamist ja töökohavahetust. Fondi kaasrahastamise määr on 50% või 65%, ülejäänud summa eraldab asjaomane liikmesriik. 2007. aasta märtsist kuni 2012. aasta detsembrini maksti Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist üle 600 miljoni euro töötajatele, kes olid töö kaotanud massiliste koondamiste tõttu, mis olid tingitud olulistest muutustest maailmakaubanduses.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist toetatakse töö kaotanud inimesi.

- Kogemused ühtse auditi (single audit) rakendamise ja komisjoni tuginemisest liikmesriikide auditeerimisasutuste poolt ühtekuuluvuse valdkonnas tehtud tööle.** Eriaruandes nr 16/2013 hinnati, mil määral saab komisjon regionaalpoliitika valdkonnas enda jaoks kindluse ammutamise eesmärgil tugineda liikmesriikide auditeerimisasutuste tööle, ning tehti kokkuvõtte ühtse auditi mudeli komisjonipoolsest rakendamisest 2012. aasta lõpu seisuga. Eelkõige uuris kontrollikoda, kas komisjon kasutas liikmesriikide auditeerimisasutuste esitatud teavet asjakohaselt ja tagas auditeerimisasutustele suunatud juhiste ja nõustamisega järjekindla auditi lähenemiseviisi kasutamise. ELi audiitorid analüüsisid ka programmitöö perioodil 2007–2013 rakendatava rangema auditeerimiskorra kulusid.

Nn ühtse auditi eesmärk on vältida kontrollitöö dubleerimist ning vähendada nii liikmesriikide kui komisjoni tasandil kontrolli ja auditeerimise kogumaksumust. Lisaks püütakse vähendada auditeeritavatel lasuvat halduskoormust. Kontrollikoja hinnangul kulutasid liikmesriigid ajavahemikul 2007–2013 ELi regionaalpoliitika kulutuste kontrollimiseks ligikaudu 860 miljonit eurot, mis moodustab 0,2% regionaalpoliitika kogueelarvest.

Loodusressursside säilitamine ja haldamine

ELi on põllumajanduse, maaelu arengu, kalanduse ja keskkonna valdkonnas ulatuslikud poliitilised ülesanded. Ajavahemikul 2007–2013 on valdkonna kavandatud kulutused kokku 413,1 miljardit eurot (42,3% ELi kogueelarvest).

Kolm neljandikku summast eraldatakse põllumajandustootjatele makstavateks otsetoetusteks ja põllumajandusturgudele. Neid toetusi rahastatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist, mis moodustab ühise põllumajanduspoliitika esimese samba. Viierendik eelarvest kulub ELi maaelu arengu toetuseks, mida rahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist ehk ühise põllumajanduspoliitika teisest sambast. Põllumajandust ja maaelu arengut haldab komisjon koostöös liikmesriikidega.

2013. aastal võttis kontrollikoda nimetatud valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

- Kas ELi toetus toiduainetetööstusele on olnud mõjus ja tõhus põllumajandustoodete lisandväärtuse suurendamisel?** Eriaruandes nr 1/2013 hinnati, kas meede oli kavandatud ja rakendatud viisil, mis võimaldas projekte mõjusalt rahastada, ja kas see põhines selgelt määratletud vajadustel. Lisaks uuriti, kas meedet kontrolliti ja hinnati viisil, mis võimaldas näidata saavutatud tulemusi. Kontrollikoda leidis, et suurem osa projekte parandas asjaomaste ettevõtete majandustulemusi ning mitmed auditeeritud projektid võivad anda teatud määral lisandväärtust. Selle põhjuseks ei ole aga meetme või liikmesriikide kasutatavate valikumenetluste kavandamine. Puudusid tõendid selle kohta, et toetatud ettevõtted seda toetust vajasisid, ning oli ebaselge, milliseid konkreetseid poliitikaeesmärke sooviti toetuse abil saavutada. Kontrollikoda järeldas, et toetus ei olnud süstemaatiliselt suunatud projektidele, mis suurendaksid tõhusalt ja mõjusalt põllumajandustoodete lisandväärtust.

Ühise põllumajanduspoliitika raames antakse ELi maaelu arengu poliitika toetusi põllumajandustootjatele töötlevatele ja turustavatele ettevõtetele põllumajandustoodete ja metsasaadustele lisandväärtuse andmise meetme kaudu, mille eesmärk on parandada põllumajanduse ja metsandussektori konkurentsivõimet.

ELi eelarvest eraldati perioodil 2007–2013 toetusteks 5,6 miljardit eurot. Koos liikmesriikide eraldatud kaasrahastamisega moodustas avaliku sektori toetuse kogusumma 9 miljardit eurot.

- Kas liikmesriigid ja komisjon saavutasid maa-majanduse mitmekesistamise meetmetega raha kõige tulusama kasutamise?** Eriaruandes nr 6/2013 hinnati, kas meetmeid kavandati ja rakendati viisil, mis panustaks tõhusalt majanduskasvu ja töökohtade loomisesse, ning kas rahastamiseks valiti kõige mõjusamad ja tõhusamad projektid. Lisaks hindas kontrollikoda, kas järelevalve ja hindamise kohta kättesaadavad andmed pakkusid usaldusväärset, täielikku ja õigeaegset teavet meetmete tulemuste kohta. Auditiga leiti, et komisjoni ja liikmesriikide maamajanduse mitmekesistamise meetmetele tehtavad kulutused on vaid piiratud ulatuses saavutanud kuludele vastavat tulu, sest toetus ei olnud järjekindlalt suunatud projektidele, mis oleksid kõige suurema tõenäosusega saavutanud meetmete eesmärgid.

ELi maamajanduse mitmekesistamiseks eraldatud maaelu arengu kulutuste eesmärk on käsitleda maapiirkondade probleeme, nagu rahvastiku vähenemine, majanduslike võimaluste vähesus ja töötus. Maapiirkondade inimestele ja ettevõtetele eraldatakse rahalisi vahendeid selliste projektide elluviimiseks, mis aitavad toetada majanduskasvu, töökohtade loomist ja säästvat arengut. Ajavahemikul 2007–2013 eraldas EL kirjeldatud meetmetele 5 miljardit eurot.

- Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist antav metsade majandusliku väärtuse parandamise toetus.** Eriaruandes nr 8/2013 hinnati, kas metsade majandusliku väärtuse parandamiseks antavat maaelu arengu toetust hallatakse tõhusalt ja mõjusalt. Audit hõlmas nii komisjoni kui valitud liikmesriike (Hispaania (Galicia), Itaalia (Toscana), Ungari, Austria ja Sloveenia), mis moodustasid üle 50% kõikidest deklareeritud kuludest. Auditiga leiti meetme kavandamises puudusi, mis pärsivad oluliselt meetme rakendamise edukust: komisjonis ei analüüsitud konkreetselt ELi metsandussektori olukorda, õigustamaks ettepanekut anda eraomanikele või omavalitsustele kuuluvate metsade majandusliku väärtuse parandamiseks rahalist toetust. Pealegi ei defineeritud õigussätetes meetme põhielemente, eelkõige „metsade majandusliku väärtuse“ tähendust ning seda, mida kujutab endast „metsandusettevõte“. Liikmesriigid olid metsandusettevõtetele kehtestanud väga erinevad suurused, millest alates nõuti metsamajandamiskava koostamist.

Kontrollikoda leidis, et auditeeritud projektidest olid vaid vähesed suutnud oluliselt parandada metsade majanduslikku väärtust kas maa väärtuse parandamise (metsaradade ja -teede ehitamise) või puistute väärtuse parandamise (metsandustööde, nagu kärpimine ja harvendamine) kaudu.

Meetmele eraldati perioodil 2007–2013 kokku 535 miljonit eurot.

Metsad ja metsaalad moodustavad 40% ELi kogupindalast.

- **Ühine põllumajanduspoliitika: kas nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009 artikliga 68 sätestatud eritoetuse kavandamine ja rakendamine oli asjakohane?** Eriaruandes nr 10/2013 hinnati, kas artikliga 68 ette nähtud toetuse kasutuselevõtt ja selle rakendamine 2010. ja 2011. aastal (haldus- ja kontrollikord) oli kooskõlas ühise põllumajanduspoliitikaga (ÜPP), kas see oli vajalik, asjakohane ja nõuetekohase kontrollisüsteemiga reguleeritud. Auditiga leiti, et raamistik, mida kasutati selle tagamiseks, et toetust antakse üksnes *selgelt määratletud juhtudel*, oli ebapiisav. Komisjon ei suutnud selliste juhtumite põhjendamist kontrollida ja liikmesriikidel oli tootmisega seotud otsetoetuste rakendamisel suur otsustusvabadus. Enamikul juhtudel ei saanud komisjon võtta õiguslikult siduvaid meetmeid ja liikmesriikide ainus kohustus oli komisjoni oma otsustest teavitada. Seetõttu ei olnud artikli 68 kohaldamine alati ÜPPga kooskõlas ning puudusid piisavad tõendid selle kohta, kas meetmed olid alati vajalikud ja asjakohased, arvestades nii vajadust nende järele, nende kavandamise mõjusust kui ka eraldatud toetuse määra. Lisaks ilmnes auditi käigus, et artiklile 68 vastavate toetusmeetmete rakendamist mõjutasid mitmed probleemid, nagu puudujäägid haldus- ja kontrollisüsteemides, mis olid kehtestatud eesmärgiga tagada olemasolevate meetmete nõuetekohane rakendamine. Sama oli olukord ka juhtimissüsteemide, halduskontrolli ja kohapealse kontrolliga, mõnikord vaatamata juba niigi suurele haldus- ja kontrollikoormusele.

Kui ühtne otsemaksete kava 2003. aastal kasutusele võeti, võisid liikmesriigid säilitada maksimaalselt 10% ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) siseriiklikest ülemmäärdest eritoetusteks – seda eelkõige põllumajandustootjatele mõeldud teatud tootmiskohustusega seotud toetusmeetmete jätkamiseks. Nimetatud eritoetust laiendati määruse (EÜ) nr 73/2009 artikliga 68, suurendades eesmärkide ja tegevuste hulka, mille eest võib toetust eraldada. Ajavahemiku 2010–2013 kogueelarve oli 6,4 miljardit eurot.

- **Kas komisjon ja liikmesriigid suudavad tõendada, et ELi eelarvest maaelu arengu poliitikale eraldatud vahendeid kasutatakse otstarbekalt?** Eriaruandes nr 12/2013 hinnati, kas tulemused, mida maaelu arengu kulutustega saavutada kavatakse, on selgelt sõnastatud, kas on avaldatud usaldusväärne teave selle kohta, milliseid tulemusi kulutuse abil on saavutatud, ja kui tõhus on see tegevus olnud. Peamine abivahend selleks on järelevalve- ja hindamisüsteem, mida nimetatakse ka ühiseks seire- ja hindamisraamistikuks. Auditi põhjal järeldati, et komisjon ja liikmesriigid ei ole piisavalt hästi näidanud, millised maaelu arengu poliitika eesmärgid on saavutatud, ja ühtlasi puudub kindlus, et ELi eelarvevahendeid on otstarbekalt kasutatud.

Maaelu arengu eesmärkide saavutamiseks eraldas EL finantsperioodiks 2007–2013 ligi 100 miljardit eurot. Lisaks eraldasid liikmesriigid oma maaelu arengukavade kaasrahastamiseks 58 miljardit eurot. Liikmesriigid töötavad maaelu arengukavad välja. Kui komisjon on kavade heaks kiitnud, viivad liikmesriigid need ellu.

- **Kas programmi LIFE keskkonnaosa on olnud mõjus?** Eriaruandes (nr 15/2013) hinnati, kas programmi LIFE keskkonnaosa kavandamine ja rakendamine on aidanud programmi mõjusust parandada. Ajavahemikus 2005–2010 rahastatud projektide auditeerimise käigus külastasid ELi audiitorid komisjoni asjaomaseid talitusi ja LIFE-programmist kõige rohkem toetust saavat viit liikmesriiki (Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia ja Ühendkuningriik), mis moodustasid 55% LIFE-programmi eelarvest ja 15% selle projektidest. Kokkuvõttes leidis kontrollikoda, et programmi LIFE keskkonnaosa ei toiminud mõjusalt, kuna see ei olnud piisavalt hästi üles ehitatud ja rakendatud.

Praeguse programmi LIFE projektide rahastamise keskmine aastaelarve on 239 miljonit eurot, mis moodustab vähem kui 1,5% ELi hinnangulisest keskkonnakulutuste kogusummast. Sellise tagasihoidliku eelarvega tahetakse saavutada suur eesmärk: aidata kaasa ELi keskkonnapoliitika ja keskkonda käsitlevate õigusaktide arendamisele, ajakohastamisele ja rakendamisele. Peaaegu 50% eelarvest ehk 120 miljonit eurot on eraldatud programmi LIFE keskkonnaosale. Teine pool eelarvest kasutatakse kahe ülejäänud komponendi (LIFE loodus ja LIFE teave ja teabevahetus) rahastamiseks.

- **Liikmesriikide poolt tehtud põllumajanduskulutuste kontrollide tulemuste usaldusväärsus.** Eriaruandes nr 18/2013 hinnati põllumajanduskulutuste haldus- ja kohapealsete kontrollide tulemusi käsitlevate liikmesriikide statistiliste aruannete usaldusväärsust. Liikmesriikide makseasutused teevad toetusetaotluste halduskontrolle, et veenduda nende toetuskõlblikkuses. Samuti kontrollivad nad taotlejate valimit kohapeal. Avastatud vead on aluseks toetusetaotleja taotletava summa vähendamisele. Liikmesriigid esitavad komisjonile igal aastal aruanded nende kontrollide tulemuste kohta. Esitatud aruannete alusel arvutab komisjon allesjäänud veamäär, mis väljendab tehtud maksetesse jäänud eeskirjade eiramiste ulatust pärast seda, kui kõik kontrollid on tehtud. Audit oli üles ehitatud nii, et allesjäänud veamäär oleks statistiliselt õige. Kontrollikoja käesolev audit (ja ka varasemad auditid) ning komisjoni enda auditid näitavad, et haldus- ja kohapealsete kontrollide tegemiseks kasutatavad süsteemid olid vaid osaliselt mõjusad ning vähendasid seega oluliselt liikmesriikide komisjonile esitatava teabe usaldusväärsust.

Komisjon haldab ühist põllumajanduspoliitikat koostöös liikmesriikidega. Põllumajanduskulutusi haldavad ja toetusi maksavad välja riiklikud või piirkondlikud makseasutused, mis omakorda annavad oma tööst aru komisjonile. Liikmesriikide määratud sõltumatud sertifitseerimisasutused esitavad komisjonile kontrollitõendid makseasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja asutuste kohaldatavate kontrollisüsteemide kvaliteedi kohta.

EL kui ülemaailmne partner

ELi välissuhete tegevus keskendub laienemisele, oma naabruses stabiilsuse, turvalisuse ja heaolu suurendamisele; aktiivsele tööle säästva arengu heaks rahvusvahelisel tasandil; ülemaailmse poliitilise valitsemistava edendamisele ning strateegilise ja tsiviiljulgeoleku tagamisele.

Nende eesmärkide täitmiseks eraldas EL ajavahemikuks 2007–2013 kokku 55,9 miljardit eurot, mis moodustab 5,7% liidu kogueelarvest. Löviosa rahalistest vahenditest haldab komisjon otse kas oma peakorterist või delegatsioonide kaudu. Osa abist hallatakse ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2013. aastal võttis kontrollikoda nimetatud valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

- **ELi ja Egiptuse valitsemistava alane koostöö.** Eriaruandes nr 4/2013 hinnati, kas Euroopa Komisjon ja Euroopa välisteenistus haldasid mõjusalt Egiptuse valitsemistava edendamiseks enne ja pärast 2011. aasta ülestõusu antud ELi toetust. Kokkuvõttes ei ole Euroopa välisteenistus ja komisjon suutnud Egiptusele valitsemistava parandamiseks antud ELi abi mõjusalt hallata. Enne ülestõusu lisas komisjon Euroopa naabruspoliitika ELi-Egiptuse tegevuskavva suure hulga inimõiguste ja demokraatia reforme puudutavaid teemasid, ent mingeid edusamme selles valdkonnas ei saavutatud. Hoolimata eelarvetoetuse kujul eraldatud suurtest summadest ei olnud nimetatud vahend riigi rahanduse juhtimise edendamisel mõjus. Eelarve puuduv läbipaistvus, ebatõhus auditifunktsioon ja lohkav korrupsioon on kõige tähtsamad puudused, millega Egiptus peab veel võitlema. Pärast ülestõusu tehtud ELi-Egiptuse tegevuskava läbivaatamise käigus ei osutatud küllaldast tähelepanu naiste ja vähemuste õigustele.

Ajavahemikuks 2007–2013 eraldas EL Egiptusele umbes miljard eurot. Kuna enam kui pool vahenditest suunati eelarvetoetusena otse Egiptuse riigieelarvesse, sõltus abi kasutamine suurel määral riigi rahanduse juhtimise süsteemi kvaliteedist.

- **Euroopa Liidu rahaline otsetoetus Palestiina omavalitsusele** (nr 14/2013) (vt „Lähemalt ühest tulemusauditist“).

Egiptuse tüdrukud koolis.

Lähemalt ühest tulemusauditist

Euroopa Liidu rahaline otsetoetus Palestiina omavalitsusele

Gaza sektori haigla, mille arstid said PEGASE rahalist toetust.

Maailma üldsuse tähelepanu püsib juba aastaid Palestiina-lisraeli rahuprotsessil. Ka Euroopa jaoks on tegu tähtsa teemaga. Piirkonna ühe peamise poliitilise jõuna annab EL okupeeritud Palestiina territooriumile märkimisväärset rahalist abi. Euroopa Liit on alates 1994. aastast eraldanud üle 5,6 miljardi euro toetust, et aidata saavutada kahe riigi koosseksisteerimisel põhinev lahendus, mis lõpetaks Iisraeli ja Palestiina konflikti. Alates 2008. aastast on ELi suurim programm okupeeritud Palestiina alal olnud PEGASE rahaline otsetoetus, millega eraldati aastail 2008–2012 ligikaudu miljard eurot. PEGASE toel püütakse aidata Palestiina omavalitsusel täita oma kohustusi riigiteenistujate, pensionäride ja haavatavate perede ees, tagada peamised avalikud teenused ja parandada riigi rahandust.

Kontrollikoda viis nimetatud toetuse uurimiseks läbi tulemusauditi. Audit toimus 2012. aasta 1. juulist 31. detsembrini ning tõendite kogumiseks uuriti dokumente, tehti intervjuusid ja külastati Iida-Jerusalem, Jordani Läänekallast (Ramallah, Nablus, Jericho ja Tulkarem) ja Gaza sektorit. Auditikäikude raames tehti intervjuusid ELi esindaja büroos, vesteldi toetust saavate institutsioonide ja Palestiina omavalitsuse esindajate, rahvusvaheliste rahastajate, audiitorühingute ja kohalike ettevõtjatega. Audiitorid kohtusid ka PEGASE otsetoetust saanud õpetajate, arstide ja haavatavate peredega. Kohapealne keskkond tekitas keerulisi olukordi – audiitorite töös tuli ette viivitusi, vajati eraldi läbipääsulube, ühest kohast teise liiguti soomustatud sõidukites ja relvastatud kaitse all.

Auditi eesmärk oli hinnata, kui hästi haldasid Euroopa Komisjon ja Euroopa välisteenistus Palestiina omavalitsusele suunatud PEGASE rahalise otsetoetuse programmi. Audit keskendus PEGASE ülesehitusele ja rakenduskorrale ning PEGASE tulemustele ja nende jätkusuutlikkusele.

Auditi põhjal järeldati, et komisjonil ja Euroopa välisteenistusel õnnestus anda Palestiina omavalitsusele keerulistes tingimustes rahalist otsetoetust, kuid järjest teravneb vajadus praeguse lähenemisviisi mitmed aspektid üle vaadata. Muutuste vajadus tuleneb eelkõige abi küsitavast jätkusuutlikkusest. Kontrollikoda on seisukohal, et Palestiina omavalitsust peab julgustama rohkem reforme läbi viima, eriti seoses omavalitsuse avaliku teenistusega. Samal ajal tuleb leida moodus, kuidas veenda Iisraeli astuma vajalikke samme, aitamaks tagada PEGASE mehhanismi mõjusust.

Programmi panus oli küll suur, aidates Palestiina omavalitsust palkade maksmisel, kuid toetusesaajate arv järjest suurenes ja teiste rahastajate osalus PEGASE otsetoetuses vähenes, mistõttu tehti 2012. aastal palgamakseid suure viivitusega, põhjustades Palestiina elanikkonnas rahutusi.

PEGASE otsetoetus on kaasa aidanud peamiste avalike teenuste tagamisele, kuid Gazas maksti palka märkimisväärsele arvule avalikele teenistujatele, kes poliitilise olukorra tõttu tegelikult tööl ei käinud ja avalikku teenust ei pakkunud. Komisjon ja Euroopa välisteenistus ei ole selle probleemiga piisavalt tegelenud.

Hoolimata suurtest PEGASE otsetoetusest eraldatud abisummadest oli Palestiina omavalitsuse eelarves 2012. aastal suur puudujääk, mis ohustas ka riigi rahanduse juhtimise reforme. Lõppkokkuvõttes tuleneb oht Palestiina omavalitsuse rahanduslikule jätkusuutlikkusele eelkõige mitmesugustest piirangutest, mis Iisraeli valitsus on okupeeritud Palestiina alade majandusarengule seadnud ja mis ühtlasi vähendab ka PEGASE otsetoetuse mõjusust.

Loetletud leidudele tuginedes esitas kontrollikoda Euroopa välisteenistusele ja komisjonile mitmeid soovitusi. Muu hulgas soovitati tõhustada tulevase PEGASE rahastamismehhanismi kavandamist, vähendada halduskulusid (kasutades võistlevat hankemenetlust lepingute puhul, mis on seotud PEGASE juhtimise ja kontrolliga), lihtsustada PEGASE juhtimissüsteemi, rakendada tulevase PEGASE toetuse puhul tingimuslikkust, sidudes selle eelkõige Palestiina omavalitsuse konkreetsete edusammudega avaliku teenistuse reformi ja riigi rahanduse juhtimise reformi läbiviimisel, ning lõpetada Gazas asuvate avalike teenistujate palga- ja pensionimaksete rahastamine PEGASEst ja suunata toetus ümber Jordani läänekaldale.

Lõpuks soovitas kontrollikoda, et Euroopa välisteenistus ja komisjon peaksid koos laiemas rahastajate kogukonnaga üldisema ELi-Iisraeli koostöö raames Iisraeliga kontakte tihendama, otsustamaks, milliseid samme peab Iisrael astuma, et tagada PEGASE toetuse suurem mõjusust.

Aruande avaldamine tekitas suurt huvi nii poliitikaringkondades kui meedias. Aruannet kajastasid juhtivad rahvusvahelised ajalehed ja telekanalid ning see tekitas vastukaja nii Lähis-Idas, Aasias, Ameerikas, Okeaanias kui ka blogides üle maailma.

Aruannet esitleti Euroopa Parlamendile, kes kontrollikoja kõik järeldused ja soovitused heaks kiitis. Parlament kutsus Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid Palestiina omavalitsusele antava toetuse andmise parandamiseks.

Auditirühm (vasakult paremale) Francis Joret, Fabrice Mercade, kontrollikoja liige Hans Gustaf Wessberg, Jana Hošková ja Svetoslav Hristov.

- **ELi toetus Kongo Demokraatliku Vabariigi juhtimisele.** Aruandes nr 9/2013 hinnati, kas ELi toetus juhtimisele on vajadusi silmas pidades asjakohane ning saavutab kavandatud tulemused ja kas komisjon arvestab ELi programmide kavandamisel piisavalt Kongo DV ebakindlat olukorda. Audit hõlmas ELi toetust valimisprotsessile, julgeolekusektori reformi (õigussüsteem ja politsei), riigi rahanduse juhtimise reformi ja detsentraliseerimist ajavahemikul 2003–2011. Kontrollikoda järeldab, et ELi toetuse mõju Kongo DV juhtimise parandamisele on piiratud. ELi toetus juhtimisele põhineb üldiselt usaldusväärsetel koostööstrateegial, on suunatud peamistele vajadustele ning saavutanud mõningaid tulemusi. Areng on siiski aeglane, ebaühtlane ning kokkuvõttes piiratud. Alla poole kontrollitud programmidest on saavutanud või saavutavad tõenäoliselt suurema osa eeldatud tulemustest. Jätkusuutlikkuse eeldamine on enamikul juhtudest ebarealistlik.

Hea juhtimine on üks Euroopa põhiväärtustest ning ka kolmandate riikidega tehtava arengukoostöö oluline osa. Pärast Kongo DVga tehtava struktuurse koostöö jätkamist on Euroopa Liit ajavahemikul 2003–2011 maksnud Kongo DV-le toetust ligikaudu 1,9 miljardit eurot ja on seega üks riigi tähtsamaid arengupartnereid.

- **ELi arenguabi Kesk-Aasiale.** Aruandes nr 13/2013 hinnati, kuidas olid komisjon ja Euroopa välis teenistus ajavahemikul 2007–2012 kavandanud ja haldanud arenguabi andmist Kesk-Aasia vabariikidele (Kasahstan, Kõrgõzstan, Tadžikistan, Türkmenistan ja Usbekistan). Auditiga leiti, et komisjon ja Euroopa välis teenistus tegid keerulistes oludes märkimisväärseid jõupingutusi, et kavandada ja rakendada 2007. aasta aprilli piirkonnastrateegia dokumendis sätestatud ELi Kesk-Aasiale antava arenguabi programm. Abi kavandamine ja vahendite eraldamine oli üldjoontes rahuldav, abi tegeliku rakendamisega oldi aga vähem rahul.

EL eraldas aastatel 1991–2013 neile riikidele arengu- ja humanitaarabiks enam kui 2,1 miljardit eurot, millest 750 miljonit eurot oli ette nähtud ajavahemikuks 2007–2013. Ajavahemikul 2007–2012 andis komisjon Kesk-Aasiale arenguabina 435 miljonit eurot ning peamised abisaajad olid Kõrgõzstan ja Tadžikistan.

- **Kliimamuutuste vastu võitlemise ELi-poolne rahastamine välisabi kontekstis.** Aruandes nr 17/2013 hinnati, kas komisjon on ELi eelarvest ja Euroopa Arengufondist makstavaid kliimamuutustega seotud kulutusi hästi haldanud. Auditiga leiti, et komisjon suunas oma abiprogrammid asjakohastele prioriteetidele, kuid tuleb teha veel olulisi jõupingutusi, tagamaks et ELi ja liikmesriikide riiklikud programmid oleksid vastastikku täiendavad ning et ära hoida korrupsiooni ja võidelda selle vastu.

2009. aastal leppisid arenenud riigid kokku anda perioodil 2010–2012 kiire stardirahastamise tarbeks 30 miljardit USA dollarit ja võtsid pikaajalise kohustuse suurendada eraldatav summa aastaks 2020 100 miljardi USA dollarini aastas. ELi liikmesriigid ja komisjon ei ole kokku leppinud, kuidas oma pikaajalist kohustust täita; samuti on ebaselge, kui suures ulatuses on EL kiire stardirahastamise valdkonnas oma kohustusi täitnud. Puudub ELi-üleline kokkulepe, kuidas kliimamuutustega seotud rahastamist määratleda tuleks, ning mõjusat järelevalvet, aruandlus- ja kontrollisüsteemi ei ole veel kehtestatud.

ELi tulud/omavahendid

Enamik ELi tuludest arvutatakse liikmesriikide esitatud makromajandusliku statistika ja prognooside põhjal. Kontrollikoda auditeeris kogurahvatulul ja käibemaksul põhinevate osamaksetega seotud alustehingute korrektsust ning audit hõlmas vaid komisjoni meetmeid liikmesriikide esitatud andmete töötlemiseks, mitte aga liikmesriikide esitatud algandmeid.

2013. aastal võttis kontrollikoda selles valdkonnas vastu järgmise eriaruande.

- **Õigete kogurahvatulu andmete saamine: struktureeritum ja sihipärasem lähenemisviis muudaks komisjoni kontrolli mõjusamaks.** Eriaruandes nr 11/2013 hinnati, kas komisjon oli kontrollinud omavahendite arvestamiseks kasutatud kogurahvatulu andmeid struktureeritult ja sihipäraselt. Kontrollikoda järeldas, et kogurahvatulu andmete komisjonipoolne kontrollimine ei olnud piisavalt struktureeritud ja sihipärane. Komisjon ei kavandanud oma kontrollimistööd ega seadnud selle prioriteete asjakohaselt, ei kohaldanud kontrolli tegemisel liikmesriikides ühetaolist lähenemisviisi ning tema töö liikmesriikide tasandil oli ebapiisav. Lisaks ei antud kontrollitegevusest asjakohaselt aru. Aruandes esitatud soovitusel aitavad kaasa selle tagamisele, et liikmesriikide poolt ELi eelarvesse tehtud osamaksed on õigesti ja õiglaselt arvutatud. Soovituste elluviimine aitab parandada ka komisjoni töö mõjusust. Komisjon on meetmete võtmise vajadusega nõustunud.

ELi eelarvet rahastatakse omavahenditest ja muudest tuludest. ELi omavahendid jagunevad kolme rühma: traditsioonilised omavahendid (impordilt kogutud tollimaksud ja suhkrutootmismaks), omavahendid, mis arvestatakse liikmesriikide kogutava käibemaksu alusel, ja liikmesriikide kogurahvatulul põhinevad omavahendid. Liikmesriikide kogurahvatulul põhinevad omavahendid on suurenenud ligikaudu 50%-lt 2002. aasta eelarves (46 miljardit eurot) 70%-ni 2012. aastal (98 miljardit eurot).

Varasemate soovitude põhjal võetud meetmete kontrollimine

Soovituste esitamine on peamine moodus, mille abil kontrollikoda saab ELi finantsjuhtimise edendamisele kaasa aidata. 2013. aastal võeti vastu teine eriaruanne kontrollikoja varasemate eriaruannete põhjal võetud meetmete kohta.

- **2012. aasta aruanne Euroopa Kontrollikoja eriaruannete põhjal võetud meetmete kohta.** Aruandes nr 19/2013 hinnati, mil määral on komisjon rakendanud perioodil 2006–2010 koostatud kontrollikoja eriaruannetes esitatud soovitusi. Auditi valimisse kuulunud 62 soovitust pärinesid 10 eriaruandest. Kontrollikoda hindas komisjoni poolt kontrollikoja soovitude põhjal võetud parandusmeetmeid. Kontrollikoja audit näitas, et soovitusi oli arvesse võetud – komisjon oli läbivaadatud soovitustest 83% täielikult või suuremas osas ellu viinud ja 12% osaliselt ellu viinud. 5% soovitustest ei olnud ellu viidud.

Rahvusvaheliste auditeerimisstandardite kohaselt on auditiaruannete puhul tehtav järelkontroll tulemusauditi kavandamis-, elluviimis- ja järelkontrollitsükli viimane etapp. Rohkem teavet kontrollikoja soovitude põhjal võetud meetmete kohta on toodud leheküljel 41.

ELi audiitorid teel toetusesaaja juurde.

2013. aasta arvamused ja muud väljundid

Kontrollikoda aitab ELi finantsjuhtimist edendada ka arvamuste avaldamisega finantsmõju omavate uute või muudetud õigusaktide ettepanekute kohta. Taotluse arvamuse esitamiseks teevad teised ELi institutsioonid. Seadusandjad – Euroopa Parlament ja nõukogu – kasutavad neid oma töös. Kontrollikoda võib ka omal algatusel esitada seisukohti muudel teemadel. 2013. aastal võeti lisaks vastu kaks presidendi kirja vormis dokumenti. Esimene neist koostati vastusena nõukogu esitatud taotlusele ja sisaldas kokkuvõtet kontrollikoja iga-aastastes eriaruannetes (ELi ametite, detsentraliseeritud asutuste ja ühissetevõtete kohta) esitatud leidudest (vt lk 12). Teine kiri käsitles nõukogu ettepanekut krediidasutuste ühtse järelevalvemehhanismi asutamiseks.

2013. aastal võttis kontrollikoda vastu neli arvamust järgmistes olulistest valdkondades:

- Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikiri ning rahastamine (nr 1/2013) (vt selgitus);
- muudetud määruse ettepanek ühissätete kehtestamiseks ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, ning üldsätete ettenägemine Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (2/2013);

- 11. Euroopa Arengufondi suhtes kohaldatav finantsmäärus (nr 3/2013);
- Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavate finantseeskirjade muudatus, mis käsitleb teatud kulukategooriate assigneeringute ülekandmist (nr 4/2013).

Avaldatud arvamused on kõikides ELi ametlikes keeltes kättesaadavad Euroopa Kontrollikoja veebilehel <http://eca.europa.eu>.

2013. aastal
võeti vastu
neli arvamust

Arvamus nr 1/2013, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist

2012. aastal rahastati ELi üldeelarvest Euroopa tasandil 13 erakonda ja 12 poliitilist sihtasutust. Erakondi rahastatakse alates aastast 2004 ning poliitilisi sihtasutusi alates aastast 2007. Vahendeid haldab Euroopa Parlament.

Määruse ettepanek Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamise kohta annaks neile Euroopa õigusliku seisundi. Tulevikus on ELi eelarvest toetuse saamise eeltingimuseks see, et erakonnad ja poliitilised sihtasutused on Euroopa Parlamendi poolt selles õiguslikus seisundis registreeritud.

Komisjoni ettepanek käsitles mitmeid kehtivates õigusaktides sisaldunud puudusi. Selleks, et arendada Euroopa sõltumatuse, usaldusväärsuse, aruandekohustuse ja vastutuse poliitilist kultuuri, tõhustada kontrolli ning vältida rahastamiseeskirjade potentsiaalset väärkasutust, oli aga vaja käsitleda veel mõningaid täiendavaid teemasid.

Oma tähelepanekutes märkis kontrollikoda, et määruses peaks selgelt määratlema, mida kujutavad endast Euroopa tasandi poliitilisele erakonnale antavad *annetused*, *toetused* ja *laenud*. Eeskirjade rikkumise korral soovib kontrollikoda määruses kasutada väiksema kaalutusõigusega lähenemisviisi ja seda, et trahvisumma peaks olema eeskirjadevastase summa kordne ning maksimaalne trahvisumma tuleks jätta sätestamata.

Määruse ettepaneku kohaselt peaksid parteide ja sihtasutuste esitatavad aasta finantsaruanded vastama asukohaliikmesriigis kohaldatavale õigusele. Kontrollikoda leidis aga, et võrreldavuse ja läbipaistvuse parandamiseks oleks parem sätestada kohustuslikku vormi järgiv finantsaruannete standardiseeritud esitusviis ja tekkepõhine koostamine ning üksikasjalikud aruandlusnõuded, mis kehtiksid kõigi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste kohta ega sõltuks vastavas asukohaliikmesriigis kohaldatavast õigusest.

Samuti märkis kontrollikoda, et määrust peaks täpsustama nii, et sõnaselgelt oleks sätestatud ELi välisauditi õigus neid vahendeid auditeerida.

Suhted sidusrühmadega

Kontrollikoja poolt ELi aruandekohustusse antava panuse väärtus sõltub vägagi suures ulatuses sellest, kuidas kontrollikoja peamised partnerid tema tööd ja väljundeid aruandekohustuse protsessis kasutavad. Nendeks partneriteks on ELi vahendite kasutamise järelevalve eest vastutavad poliitilised institutsioonid (st Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja liikmesriikide parlamendid). Kontrollikoja strateegia 2013–2017 üks eesmärke on parandada organisatsioonisisest korda, mille abil jälgitakse väliskeskonnas toimuvaid muutusi ja korraldatakse suhteid kontrollikoja partneritega.

Kontrollikoja president ja liikmed on pidevas kontaktis Euroopa Parlamendi erinevate komisjonide, eelkõige aga eelarvekontrollikomisjoniga. 2013. aastal osales president Caldeira eelarvekontrollikomisjoni koosolekutel ning mitmel parlamendi täiskogu istungijärgul. Seejuures esitles ta kontrollikoja aasta töökava, aastaaruandeid, arvamusi ja teisi väljundeid.

2013. aastal esinesid teised kontrollikoja liikmed 68 korda osa eelarvekontrollikomisjoni istungitel (15 istungit). Seejuures arutati kontrollikoja aastaaruandeid ning eelarvet ja poliitika elluviimist käsitlevates esiaruannetes vaadeldavaid konkreetseid teemasid. Peetud arutelude põhjal koostasid mõned eelarvekontrollikomisjoni liikmed kontrollikoja eriaruannete põhjal oma aruanded (sealhulgas komisjonipoolsele 2012. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kontekstis kontrollikoja eriaruannete põhjal valminud aruande projekti).

Kontrollikoja liikmetel oli mitmel korral võimalus tutvustada oma aruandeid (sealhulgas põllumajandust ja arengut tutvustavaid aruandeid) Euroopa Parlamendi liikmetele. 2013. aastal jätkati ka traditsiooni, mille kohaselt peetakse kord aastas eelarvekontrollikomisjoni ja kontrollikoja liikmete ühine istung.

2013. aastal alustas eelarvekontrollikomisjon Euroopa Kontrollikoja tulevikku käsitlevat arutelu. Kontrollikoda tervitab aruandes esitatud arvamust, mille kohaselt peab kontrollikoja mistahes reformimist vaatlema ELi aruandekohustuse parandamise laiemas kontekstis. Kontrollikojal oleks hea meel käsitletavate teemadega oma pädevuse piires tegeleda. Teemad puudutavad institutsiooni tööd, suhteid sidusrühmadega ja ressursside kasutamist. Paljudel juhtudel on kontrollikoda oma strateegia 2013–2017 elluviimise käigus juba teinud mitmeid asjakohaseid algatusi.

Kontrollikoda teeb paljudes küsimustes koostööd ka nõukogu erinevate koosseisudega. 2013. aastal esitles president Caldeira aastaaruandeid Euroopa Liidu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogule; samuti kutsutakse kontrollikoja liikmeid sageli nõukogu komisjonidesse oma eriaruandeid tutvustama.

Kontrollikoja prioriteediks on mõjusate suhete tagamine liikmesriikide parlamentidega. Kontrollikoja liikmed käivad aastaaruannet oma liikmesriigis tihti isiklikult esitlemas. Liikmesriikide parlamentide Euroopa asjade ja finantskontrollikomisjone hoiakse kontrollikoja tegemistega pidevalt kursis. Aasta jooksul külastasid kontrollikoda mitme liikmesriigi parlamentide delegatsioonid, sealhulgas Küprose Vabariigi parlamendi president Yannakis L. Omirou.

Kontrollikoja ja Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni iga-aastane kohtumine Luxembourgis, oktoober 2013.

Koostöö teiste kõrgeimate kontrolliasutustega

Kontrollikoda teeb teiste kõrgeimate kontrolliasutustega koostööd peamiselt järgmiste koostöövõrgustike ja organisatsioonide kaudu:

- **ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste** kontaktkomitee;
- **ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kõrgeimate kontrolliasutuste** võrgustik;
- avaliku sektori kontrolliasutuste **rahvusvahelised organisatsioonid**, eelkõige Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon (INTOSAI) ja selle Euroopa piirkondlik rühm (EUROSAI).

ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste kontaktkomitee

ELi leping näeb ette, et kontrollikoda ja liikmesriikide auditeerimisasutused teevad usalduslikult koostööd, säilitades samal ajal oma sõltumatuse. Kontrollikoda teeb ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutustega aktiivselt koostööd kontaktkomitee raames, mis hõlmab iga-aastast kohtumist ning ühist huvi pakkuvaid teemasid käsitlevaid töörühmi, võrgustikke ja töökondasid.

2013. aasta mais toimus kontrollikoja ruumes Leedu kõrgeima kontrolliasutuse eesistumisel kontaktkomitee erakorraline koosolek, mille eesmärk oli jälgida tähelepanelikult Euroopa majandus- ja rahaliidu ning ELi majandusjuhtimise alaseid suundumusi. Kontaktkomitee võttis kohtumisel vastu avalduse, mis käsitles *majandus- ja rahaliitu ning ELi majandusjuhtimist hõlmava asjakohase auditeerimis- ja aruandluskorra tähtsust*.

2013. aasta oktoobris Vilniuses (Leedu) peetud kavakohasel kohtumisel keskenduti kahele peamisele teemale: seminar kõrgeimate kontrolliasutuste rolli kohta ELi aruandekohustuse parandamisel uue finantsraamistiku (2014–2020) ja uue finantsmääruse raames; ning ELi majandusjuhtimise alased uued suundumused.

Euroopa Liidu kõrgeimate kontrolliasutuste kontaktkomitee kohtumine Leedus, oktoober 2013.

ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kõrgeimate kontrolliasutuste võrgustik

Kontrollikoda teeb koostööd ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kõrgeimate kontrolliasutustega. Peamiselt toimub see võrgustiku vormis², mille organisatsiooniline ülesehitus on sarnane kontaktkomitee omaga.

2013. aasta novembris toimus kontrollikoja kaasesitumisel Montenegros presidentide võrgustiku kohtumine. Kohtumise eesmärk oli määratleda võrgustiku uue töökava projekti jaoks varasema tegevuse tulemuste põhjal prioriteetsed teemad. Kohtumisele eelnes kõrgeimate kontrolliasutuste ja parlamentide vahelisi suhteid kajastav konverents, mille toimumisest panustas aktiivselt ka kontrollikoda.

Budva, Montenegro.

2 2014. aasta jaanuari seisuga koosneb võrgustik viiest kandidaatriigist (endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Island, Montenegro, Serbia ja Türgi) ning kahest potentsiaalsest kandidaatriigist (Albaania ning Bosnia ja Hertsegoviina). 2013. aasta novembrist osaleb Kosovo* vaatlejana võrgustiku töös.

* Kõnealune määratlus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusel Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Muu koostöö

2013. aastal võttis kontrollikoda jätkuvalt aktiivselt osa INTOSAI ja EUROSAI tegevusest ning panustas nende töösse.

Pärast INTOSAI täieõiguslikuks liikmeks saamist 2004. aastal on kontrollikoda INTOSAI tööst aktiivselt osa võtnud ning osalenud mitmes selle komisjonis ja töörühmas.

Ka 2013. aastal oli kontrollikoda aktiivselt tegev INTOSAI eesmärgiga 1 (kutsestandardid) seotud töös, osaledes:

- liikmena finants-, vastavus- ja tulemusauditite allkomisjonides;
- auditi kvaliteedikontrolli projektis ja ühtlustamise projektis.

Seoses INTOSAI eesmärgiga 2 (suutlikkuse suurendamine):

- panustas kontrollikoda töö ja kogemustega omaalgatuslike eksperdihinnangute abil heade tavade levitamise ja kvaliteedi tagamise allkomisjoni töösse;
- jälgis, kuidas töötab allkomisjon, mille ülesanne on edendada suutlikkuse suurendamise meetmete võtmist INTOSAI liikmete poolt.

Seoses INTOSAI eesmärgiga 3 (teadmiste jagamine) on kontrollikoda alates 2008. aastast juhtinud INTOSAI **töörühma, mis tegeleb katastroofide puhul antava abi aruandlus- ja auditeerimisküsimustega**. 2013. aasta oktoobris kiitis INTOSAI kongress (INCOSAI) viie kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelise standardi (ISSAI) kujul heaks töörühma peamise väljundi, mis sisalduvad **katastroofide korral antava abi auditisuuniste uues 5500-5599-seerias**; samuti kiideti heaks katastroofide ja humanitaarabi integreeritud finantsaruandlusraamistiku kohta kehtivad hea valitsemistava suunised (INTOSAI GOV). Nimetatud tähtsate dokumentide heakskiitmisega lõppes ka töörühma töö.

Kontrollikoda osales samuti:

- juhtkomitee liikmena INTOSAI keskkonnaaudititöörühma töös ja
- INTOSAI finantsvaldkonna uuendamise ja regulatiivsete küsimuste reformi töörühma (endine ülemaailmse finantskriisi töökond) töös.

Oktoobris 2013 osales kontrollikoda INTOSAI (INCOSAI) XXI kongressil Pekingis. Organisatsiooni esindasid president Vítor Caldeira, Gijs de Vries (kontrollikoja liige ja katastroofide korral antava abi aruandluse alase töörühma esimees) ja kontrollikoja liige Henrik Otbo.

Kontrollikoda jätkas osalemist IntoSAINTi projektis, mis on Madalmaade kõrgeima kontrolliasutuse poolt INTOSAI egiidi all juhitud enesehindamise vahend. 2013. aastal viis kontrollikoda Norra ja Madalmaade kõrgeimate kontrolliasutuste eestvedamisel läbi erialast usaldusväarsust puudutava enesehindamise.

2013. aastal osales kontrollikoda XL EUROSAI juhatuse koosolekul, olles 2011. aastal selle liikmeks nimetatud, ning jätkas aktiivset osalemist EUROSAI töörühmades ja töökondades. Kontrollikoda:

- osales EUROSAI keskkonnaaudititöörühma 11. aastakoosolekul;
- osales EUROSAI auditi ja eetika töökonna teisel koosolekul ning organiseeris kontrollikoja ruumes EUROSAI auditieetika seminari;
- osales esimesel Young EUROSAI (YES) kongressil.

INTOSAI piirkondlike töörühmade ühiskonverentside raames osales kontrollikoda aktiivselt EUROSAI-ARABOSAI neljandal ühisel konverentsil, kus keskenduti kõrgeimate kontrolliasutuste ees seisvatele suutlikkuse arendamise alastele ülesannetele. Kontrollikoda valmistas ette 1. teemat kajastava riigidokumendi „Responsibilities of Supreme Public Authorities arising from the challenges of UN General Assembly Resolution A/66/209 of 22 December 2011“.

XXI INTOSAI kongress (INCOSAI) Hiinas, oktoober 2013.

Uued rahvusvahelised suunised katastroofide korral antava humanitaarabi andmiseks ja auditeerimiseks

Looduskatastroofide sagenemise ning nende suurema inim- ja majandusliku mõju tõttu on viimastel aastatel oluliselt suurenenud ka humanitaarabi mahud. Sellest hoolimata puudusid konkreetsed suunised katastroofiabi auditeerimise kohta. Probleemiga tegelemiseks lõi INTOSAI töörühma, mis tegeles katastroofide korral antava abi aruandlus- ja auditeerimisküsimustega. Töörühma eesistuja oli kontrollikoda, kes avaldas uued suunised katastroofide korral antava abi andjatele, saajatele ja audiitoritele.

Uute suuniste (INTOSAI GOV 9250) ja ISSAI standardite 5500-seeria eesmärk on katastroofide puhul antava ja muu humanitaarabi alase **aruandekohustuse ja läbipaistvuse parandamine**.

INTOSAI GOV 9250 **suunised aitavad abi andjatel** (abi andmisega seotud rahastajatel ja rahvusvahelistel organisatsioonidel) ning humanitaarabi saajatel määratleda, selgitada ja **lihtsustada abi liikumist**. Kõik humanitaarabi andjad ja saajad (sidusrühmad) peaksid koostama tabeli, mis sisaldaks olemasolevat teavet abi päritolu, saajate ja väljamaksmise eesmärkide kohta.

ISSAI standardite 5500-seerias määratletakse katastroofide riski vähendamise ja katastroofijärgse abi auditeerimise **eeskirjad ja head tavad**, mille eesmärk on **aidata kõrgeimatel kontrolliasutustel** vähendada katastroofide mõju ning **suurendada abi mõjusust**, säästlikkust ja tõhusust.

Enne suuniste avaldamist tutvus nendega ligikaudu 30 organisatsiooni (kõrgeimad kontrolliasutused, ÜRO ja teised rahvusvahelised organisatsioonid, valitsused ja valitsusvälised organisatsioonid), kelle tagasiside oli heakskiitev ja innustav.

Olulised sündmused

Kontrollikoja uue hoone avamine

2013. aasta 8. mail avati ametlikult kontrollikoja uus K3-hoone. Pidulikul üritusel osalesid Luksemburgi peaminister Juncker, nõukogu eesistujamaad lirimaad esindav riigiminister Perry ja kontrollikoja president Caldeira. Külalistena osalesid veel hoone arhitektid ja ehitajad, ELi ja Luxembourgigi linna esindajad, kontrollikoja endised liikmed ja liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste juhid. Avamine tähistas K3 projekti ajakava ja eelarve piires valmimist, ning uue hoone kasutuselevõtt koondas peale aastatepikkust erinevates asukohtades paiknemist taas kõik töötajad ühte kompleksi kokku.

Avamise puhul korraldas kontrollikoda ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste juhtide kohtumise, kus käsitleti Euroopa Ülemkogu 2013. aasta juuni kohtumisega seotud teemasid. Kohtumisel rõhutati seda, kui oluline on majandus- ja rahaliidu ning pangandusliidu puhul tagada nõuetekohane auditeerimis- ja aruandekohustus. Lisateave on esitatud leheküljel 31.

Jean-Claude Juncker esinemas kontrollikoja uue hoone avamisel Luxembourgis, mai 2013.

Herman Van Rompuy esinemas kontrollikoja korraldatud valitsemise ja aruandekohustuse alasel konverentsil Luxembourgis, september 2013.

Valitsemise ja aruandekohustuse alane 35 aasta juubelikonverents

2013. aasta 12. septembril korraldati kontrollikoja 35. aastapäeva tähistamise raames Luxembourgis konverents Euroopa valitsemistava ja aruandekohustuse kohta.

Konverentsile kogunesid teadlased ja ELi institutsioonide esindajad, et arutada Euroopa valitsemistava seotud küsimusi, pidades silmas finantsalast ja poliitilist vastutust. **Euroopa Ülemkogu eesistuja Herman Van Rompuy** ütles oma peasõnavõtus, et rasketel aegadel on igati mõisteta, et kodanikud vajavad kindlust, et nende makstavaid makse kulu-tatakse mõjusalt. Euroopa Kontrollikoja president Vítor Caldeira tunnistas oma kõnes, et ELi kulutuste tulemusi kajastava avaliku sektori aruandekohustuse mõjususe suurendamine on raske ülesanne.

Konverentsi lõpus toimus **ümarlauaarutelu valdkondlike ekspertide vahel**. Arutelus osalesid Patrick Dunleavy, politoloogia ja avaliku korra õppetooli professor (London School of Economics and Political Science); Michael Theurer, Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni esimees; Pablo Zalba Bidegain, Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni aseesimees; Mark Bovens, haldusjuhtimise professor (Utrecht University School of Governance), ning Euroopa Kontrollikoja liige Gijs de Vries.

Kontrollikoja auhinna seremoonia: (vasakult paremale) endine kontrollikoja liige John Wiggins, auhinnavõitja Mieke Hoezen ja kontrollikoja president Vitor Caldeira, Luxembourg, juuni 2013.

Euroopa Kontrollikoja 2012. aasta Fabra-nimeline autasu avaliku sektori auditeerimise uuringute eest

Kontrollikoda andis oma **avaliku sektori auditeerimise uuringute alase teise auhinna** 2013. aasta 25. juunil Mieke Hoezenile. Auhinna eesmärk on ergutada ja tunnustada avaliku sektori auditeerimise alast teadustegevust. 2013. aasta auhinnaga meenutatakse kontrollikoja endise presidendi Juan Manuel Fabra Vallési (1950–2012) mälestust, kes oma töö ja eeskuju kaudu toetas Euroopa Kontrollikoja kui Euroopa institutsiooni head mainet avaliku sektori auditeerimise arendamise esirinnas.

Auhinnatseremoonial tutvustas Mieke Hoezen oma teadustööd pealkirjaga „*The competitive dialogue procedure: negotiations and commitment in inter-organisational construction projects*“. Töös uuritakse Euroopa Liidus kasutatava võistleva dialoogi hankeprotseduuri mõjusust.

Mieke Hoezen on Madalmaades tegutsev kogenud teadlane. 2012. aasta juunis kaitses ta oma doktori-töö Twente ülikoolis Madalmaades. Kontrollikoja teadustööde auhinna 2012. aasta valikukomisjoni sõnul panustas võidutöö avaliku sektori auditi arendamis-se, pakkudes välja mõjususe uurimise meetodi, mis sisaldab poliitika rekonstrueerimist, mehhanismidele seatud ootusi ja tegeliku tulemuslikkuse mõõtmist.

Kontrollikoja kolleegium

Kontrollikoja kolleegiumi kuulub üks liige igast liikmesriigist. Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt kestab kontrollikoja liikmete ametiaeg kuus aastat ja seda on võimalik pikendada.

Iga liige määratakse ühte viiest auditikojast. Auditikojad võtavad vastu auditiaruandeid ja arvamusi, samuti otsuseid laiemate strateegiliste ja haldusküsimuste kohta. Lisaks vastutab iga liige oma ülesannete eest, mis peamiselt puudutavad auditivaldkonda. Audititööd teevad kontrollikoja audiitorid, kelle tegevust koordineerib vastutav liige oma kabineti abiga.

Seejärel esitleb liige aruannet vastuvõtmiseks auditikojale ja/või kolleegiumile ning pärast seda Euroopa Parlamendile, nõukogule ja teistele asjakohastele sidusrühmadele, kaasa arvatud meediale.

Liikmesriikide ettepanekute alusel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga nimetas Euroopa Liidu Nõukogu 2013. aastal ametisse alljärgnevad kolm Euroopa Kontrollikoja uut liiget: juulis nimetati kontrollikoja liikmeteks Iliana Ivanova (Bulgaaria) ja George Pufan (Rumeenia); 2013. aasta 1. juulil sai Horvaatiast ELi 28. liikmesriik ja riiki esindavaks esimeseks kontrollikoja liikmeks Neven Mates.

Kontrollikoja kolleegium 2013. aasta lõpus.

EUROOPA KONTROLLIKODA 31/12/2013

President

Vitor Manuel
da SILVA CALDEIRA
Portugal

I auditikoda – loodusressursside säilitamine ja haldamine

Eesistuja

Jan
KINŠT
Tšehhi Vabariik

Ioannis
SARMAS
Kreeka

Michel
CRETIN
Prantsusmaa

Augustyn
KUBIK
Poola

Rasa
BUDBERGYTĖ
Leedu

Kevin
CARDIFF
Iirimaa

II auditikoda – struktuuripoliitika, transport ja energeetika

Eesistuja

Henri
GRETHEN
Luksemburg

Harald
NOACK
Saksamaa

Lazaros S.
LAZAROU
Küpros

Harald
WÖGERBAUER
Austria

Ville
ITALÄ
Soome

Iliana
IVANOVA
Bulgaaria

III auditikoda – välistegevus

Eesistuja

Karel
PINXTEN
Belgia

David
BOSTOCK
Ühendkuningriik

Szabolcs
FAZAKAS
Ungari

Gijs M.
de VRIES
Madalmaad

Hans Gustaf
WESSBERG
Rootsi

IV auditikoda – tulud, teadusuuringud ja sisepoliitika ning Euroopa Liidu institutsioonid ja asutused

Eesistuja

Louis
GALEA
Malta

Ladislav
BALKO
Slovakkia

Milan Martin
CVIKL
Sloveenia

Pietro
RUSSO
Itaalia

Baudilio TOMÉ
MUGURUZA
Hispaania

George
PUFAN
Rumeenia

Neven
MATES
Horvaatia

CEAD auditikoda – kooskõlastus, hindamine, kinnitamine ja arendustöö

Eesistuja

Igors
LŪDBORŽS
Läti

Kersti
KALJULOID
Eesti

Henrik
OTBO
Taani

Uus strateegia aastateks 2013–2017: senised edusammud

2013. aastal hakkas kontrollikoda ellu viima oma strateegiat aastateks 2013–2017. Kontrollikoja eesmärk nimetatud ajavahemikuks on maksimeerida oma panus ELi avaliku sektori aruandekohustuse parandamiseks. Eesmärgi täitmiseks on seatud järgmised peamised prioriteedid:

- keskenduda kontrollikoja väljundid ELi aruandekohustuse parandamisele;
- teha koostööd teistega, et suurendada kontrollikoja panust ELi aruandekohustuse parandamiseks;
- jätkata kontrollikoja kui professionaalse auditiinstituutsiooni arendamist;
- kasutada kontrollikoja teadmisi, oskusi ja kogemusi parimal võimalikul viisil;
- näidata kontrollikoja tulemuslikkust ja aruandekohustuse täitmist.

Aastatel 2013–2017 koondatakse kontrollikoja aruanded, arvamused ja tähelepanekud järgmistele eesmärkidele:

- avaliku sektori aruandekohustuse ja auditeerimiskorra parandamine;
- finantsjuhtimise ning ELi eelarve täitmise ja mõju alase aruandluse parandamine;
- ELi poliitikasuundade ja kuluprogrammide kavandamise parandamine.

2013. aastal keskenduti kontrollikoja strateegia elluviimisel järgmistele eesmärkidele:

- üle vaadata ja ajakohastada ELi eelarve täitmist kajastava aastaaruande ülesehitus (alates eelarveaastast 2014);
- parandada uue töökava süsteemi kasutuselevõtmise abil auditite valimist ja kavandamist nii, et kontrollikoda keskenduks mõjusamalt oma strateegilistele prioriteetidele ja sidusrühmade vajadustele;
- ELi kulutusi puudutavate üldisemate analüütiliste aruannete alase nõudluse rahuldamiseks alustada kahe horisontaalse ülevaate koostamist (kavandatud avaldamisaeg 2014), mille teemadeks on ELi aruandekohustuse ja auditi valdkonnas sisalduvad puudused ning ELi finantsjuhtimises peituvad riskid;
- arendada ja veelgi professionaalsemaks muuta instituutsiooni väliskommunikatsiooni ja suhteid sidusrühmadega (konkreetsed meetmed võetakse 2014. aastal);
- parandada kontrollikoja tulemusauditite tegemist välise eksperdihinnagu abil, mille viivad läbi Saksamaa, Prantsusmaa ja Rootsi kõrgeimad auditiorganisatsioonid (kavandatud avaldamisaeg 2014. aasta esimeses pooles);
- suurendada tõhusust uute meetmete abil, mis optimeeriksid nii auditirollide ja vastutuste jagamist kui tulemusauditite valmimise protsessi;
- ümber korraldada kontrollikoja tulemusnäitajad nii, et paraneks organisatsiooni tulemuslikkuse mõõtmine (vt kirjeldus lehekülgedel 40–43).

Kontrollikoja tulemuslikkuse mõõtmine

Alates 2008. aastast on kontrollikoda kasutanud peamisi tulemusnäitajaid, mille abil teavitatakse juhtkonda eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, toetatakse otsustusprotsesse ning antakse sidusrühmadele infot kontrollikoja tulemuslikkuse kohta. Peamised tulemusnäitajad koostati nii, et need kajastaksid kontrollikoja prioriteete ja näitaksid kontrollikoja kui professionaalse auditiinstituutsiooni tulemuslikkust ja aruandekohustuse täitmist.

Näitajate eesmärk on mõõta nii kontrollikoja töö kvaliteedi ja mõju põhielemente (pöörates erilist tähelepanu peamiste sidusrühmade seisukohtadele) kui tema ressursside kasutamise tõhusust ja mõjusust.

Strateegiaperioodiks 2013–2017 ajakohastas kontrollikoda oma peamised tulemusnäitajad. Mõne näitaja puhul on esitatud võrreldavad andmed, osa näitajast mõõdeti 2013. aastal aga esimest korda.

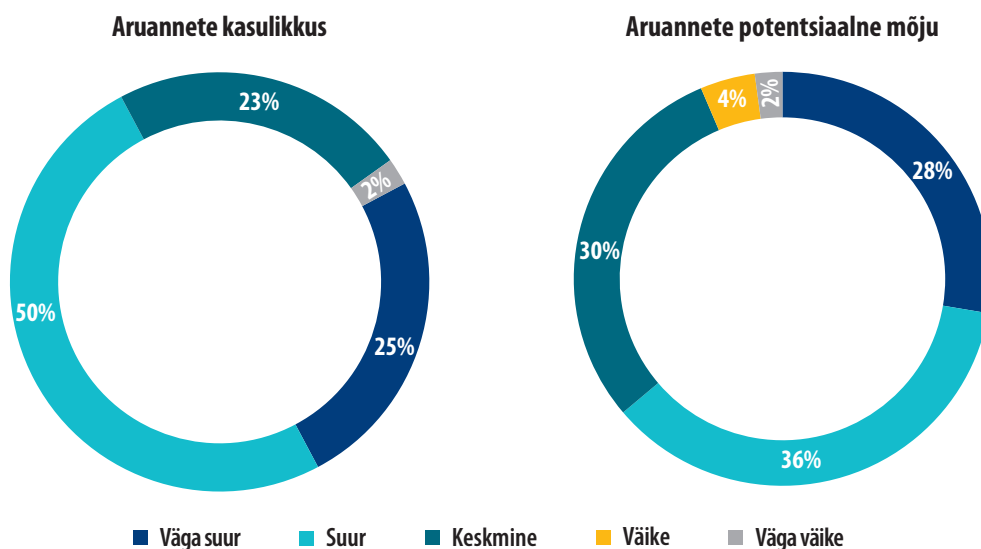
Kontrollikoja töö kvaliteet ja mõju

Kontrollikoda tugineb oma aruannete kvaliteedi ja mõju hindamisel **sidusrühmade seas tehtud küsitlusele, eksperdihindamistele** ja ELi finantsjuhtimise parandamiseks tehtud **soovituste põhjal võetud meetmete kontrollimisele**. Kontrollikoja **meediakajastuse** mõõtmiseks kehtestati uus tulemusnäitaja.

Sidusrühmade hinnangud

Kontrollikoda palus oma **peamistel sidusrühmadel** (Euroopa Parlamendi eelarvekontrolli- ja eelarvekomisjonil, nõukogu eelarvekomisjonil, peamistel auditeeritavatel komisjonis ja Euroopa ametites, ning ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste juhtidel) viiepallisüsteemis hinnata 2013. aastal avaldatud aruannete **kasulikkust ja mõju**.

Sidusrühmade küsitlus

Saadud vastuste kohaselt on **98%** peamistest sidusrühmadest seisukohal, et kontrollikoja aruanded on nende töö jaoks kasulikud, ja **94%** arvates avaldasid aruanded mõju.

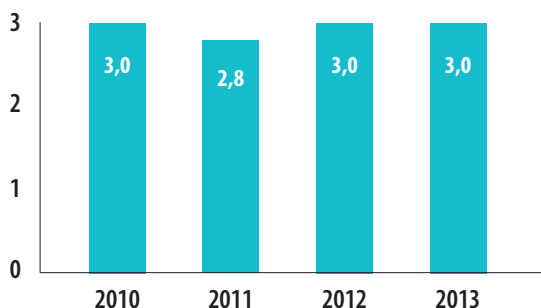
Eksperdihindamised

Igal aastal hindavad **sõltumatud organisatsioonivälised eksperdid** kontrollikoja aruannetest moodustatud valimi sisu ja esitusviisi. 2013. aastal vaatasid hindajad läbi kaheksa eriaruannet ja 2012. aasta aastaaruanded.

Hinnati aruannete eri aspektide kvaliteeti skaalal ühest („oluliste puudustega”) neljani („väga kvaliteetne”).

Tulemus näitab, et välishindajad peavad kontrollikoja 2013. aasta aruannete kvaliteeti piisavaks. Hindamised annavad kontrollikojale **väärtuslikku teavet oma aruannete kvaliteedi kohta** ning hindajate esitatud soovitusi kasutatakse edasiste paranduste tegemiseks.

Välisekspertide hinnangud kontrollikoja aruannetele

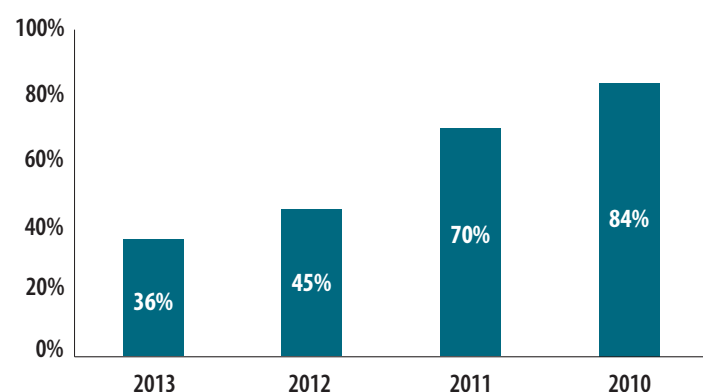

Soovituste põhjal võetud meetmete kontrollimine

Soovituste esitamine on peamine moodus, mille abil kontrollikoda saab ELi finantsjuhtimise edendamisele kaasa aidata. Osa soovitusi saab kiiresti ellu viia, teiste rakendamine võib aga nende keerukuse tõttu kauem

aega võtta. Kontrollikoda jälgib süstemaatiliselt, mil määral **on auditeeritavad tema esitatud soovitusel ellu viinud**. 2013. aasta lõpuks oli ellu viidud 70% 2011. aastal antud soovitustest; ajavahemikus 2010–2013 antud peaaegu 500 soovitusest oli ellu viidud ligikaudu 60%.

Kontrollikoja soovitude elluviimine nende esitamise aastate kaupa

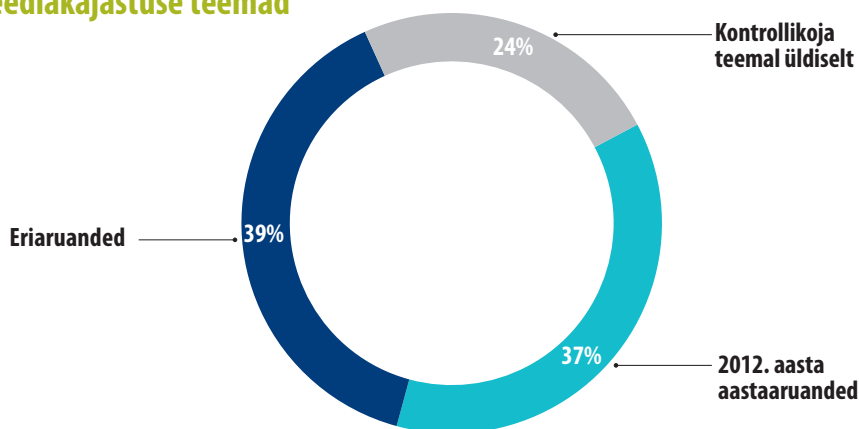

Meediakajastus

Kontrollikoja meediakajastuse näitaja peegeldab kontrollikoja töö **meediamõju**. Näitaja on seotud strateegilise eesmärgiga, mille kohaselt tuleb suurendada teadlikkust kontrollikoja väljundite, auditileidude ja järelduste kohta.

2013. aastal leidis kontrollikoda **veebis enam kui 1300 artiklit**, milles käsitleti institutsiooni eriaruandeid, 2012. aasta aastaaruannet ja kontrollikoda üldiselt. 76% artiklitest puudutas kontrollikoja auditiaruandeid, ülejäänud aga käsitlesid kontrollikoda üldiselt.

Meediakajastuse teemad

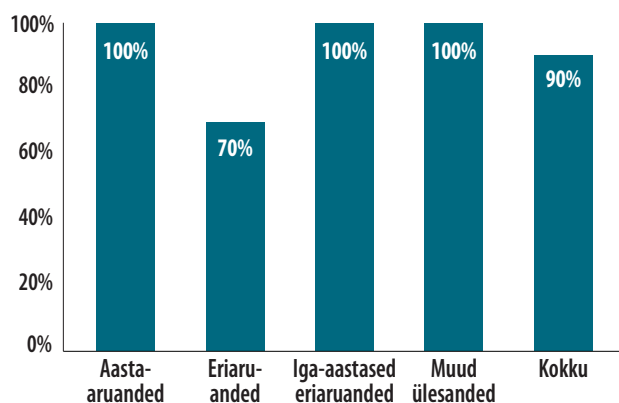
Ressursside tõhus ja mõjus kasutamine

Kontrollikoda hindab ressursside kasutamise tõhusust ja mõjusust, st mõõdab oma töökava täitmist, auditite tegemise õigeaegsust ja töötajate erialase pädevuse tagamist.

Töökava täitmine

Kontrollikoda kavandab oma auditid ja muud ülesanded aasta töökavas, ning jälgib töö edenemist kogu aasta vältel.

Kontrollikoja 2013. aasta töökava täitmise määr

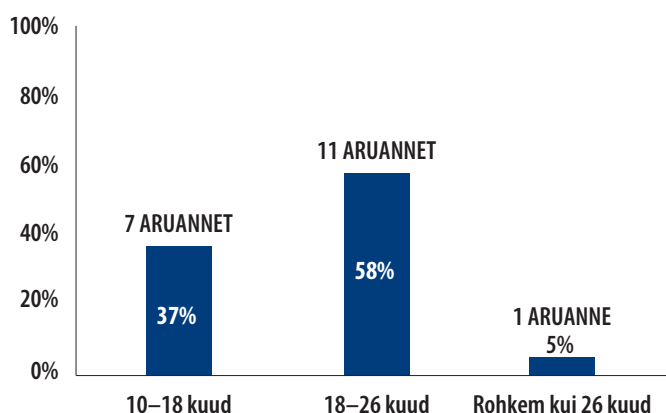

2013. aasta täitis kontrollikoda **90%** oma töökavast. Aastaaruanded ja iga-aastased eriaruanded valmisid vastavalt kavandatule; planeeritud eriaruannetest valmis aga vaid 70%. Kavandatust väiksema hulga aruannete valmimise tingis osaliselt vajadus lõpetada 2012. aastast üle kantud ülesanded. 2013. aasta lõpetamata jäänud ülesanded **kantakse üle 2014. aastasse**. Kontrollikoda keskendub jätkuvalt tulemusauditite kavandamise täpsuse ja auditite tegemise tõhususe parandamisele.

Eriaruannete koostamine

Selleks et neil oleks **mõju**, peavad kontrollikoja valitud auditite põhjal koostatavad eriaruanded valmima **õigeaegselt**. Viimastel aastatel on kontrollikoda suutnud vähendada oma aruannete valmimiseks

2013. aastal vastu võetud eriaruannete valmimiseks kulunud aeg

kuluvat aega. Strateegia 2013–2017 abil püütakse olukorda veelgi parandada ning lähiaastatel peaks see hakkama tulemusi andma.

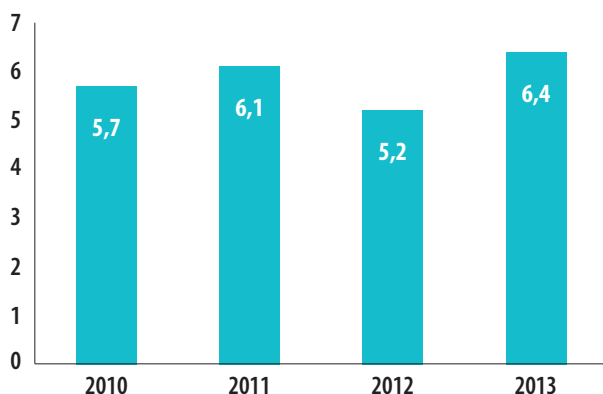
Kontrollikoda võttis 2013. aastal vastu 19 eriaruannet, millest **37%** valmisid organisatsiooniseselt seatud 18-kuulise maksimaalse valmimisaja piires. 2013. aastal kulus ühe eriaruande valmimiseks keskmiselt **20 kuud** (sama kaua kui 2012. aastal).

Töölane täienduskoolitus

Vastavalt IFACi (Rahvusvaheline Arvestuseksperide Föderatsioon) suunistele on kontrollikoja eesmärk pakkuda audiitoritele aastas **keskmiselt 40 tundi** (viis päeva) täienduskoolitust.

2013. aastal osalesid kontrollikoja auditi valdkonna töötajad aastas keskmiselt **6,4 päeva** täienduskoolitustel (arv ei sisalda keelekoolitust). Tegu on kõige suurema arvuga alates täienduskoolituse näitaja mõõtmise alustamisest aastal 2008 ja see annab tunnistust kontrollikoja pühendumisest oma töötajate professionaalsuse tagamisele.

Ametialase koolituse päevade arv audiitori kohta

Personal

Personali jaotus

Euroopa Liidu raske majandusliku olukorra tõttu ning ELi personalieeskirjade reformi kontekstis tegid eelarvepädev institutsioon ja komisjon kõigile ELi institutsioonidele ülesandeks vähendada oma töötajate arvu ajavahemikus 2013–2017 kokku 5% võrra.

Seetõttu vähendati 2013. aastal olemasolevate ametikohtade arvu 900-lt (sealhulgas Horvaatia liitumise tõttu eraldatud 13 lisakohta) 891-le. Arv sisaldab ametnikke ja ajutisi teenistujaid (välja arvatud liikmed, lepingulised töötajad, lähetuses olevad riiklikud eksperdid ja praktikandid). Neist 576 töötas auditikodades (kaasa arvatud 120 liikmete kabinetide töötajat). Täpsem teave on esitatud järgnevas tabelis.

Ressursside parima kasutamise eesmärgil jätkati ka 2013. aastal menetluste lihtsustamise teel kogu kontrollikoja tegevuse tõhustamist. Tõhususe suurendamise tõttu vabanenud auditiga mitteseotud ametikohad paigutati võimaluse korral ümber auditi alale. Seetõttu on auditialaste ametikohtade arv alates 2008. aastast kasvanud 15%, samas kui kontrollikojale eraldatud ametikohtade koguarv on samal ajavahemikul suurenenud ainult 4%.

Töötajate värbamine

Kontrollikoja töötajate akadeemiline ja ametialane taust on mitmekesine ning nende töö kvaliteet ja pühendumus kajastub asutuse väljundites. Kontrollikoda lähtub oma värbamispoliitikas ELi institutsioonide üldpõhimõtetest ja teenistustingimustest ning asutuse personal koosneb nii koosseisulistest kui tähtajalise lepinguga töötajatest. Euroopa Personali-Valiku Amet (EPSO) korraldab kontrollikoja vabadele ametikohtadele avatud konkursse.

2013. aastal korraldati täiendavad valikumenetlused ajutiste teenistujate (AD 6 ja AD 10 audiitorid ning üks AD 13 finantseksperit) ja ühe üksuse juhataja leidmiseks. Kõrgkoolidiplomiga noortele pakkus kontrollikoda 91 kolme- kuni viiekuulist praktikakohta.

2013. aastal võttis kontrollikoda tööle 80 töötajat: 31 ametnikku, 28 ajutist teenistujat ja 21 lepingulist töötajat. Eriti edukas oli kontrollikoda auditiga seotud töökohtade täitmisel. **Täitmata ametikohtade** arv on alates 2011. aastast püsinud 3% lähedal.

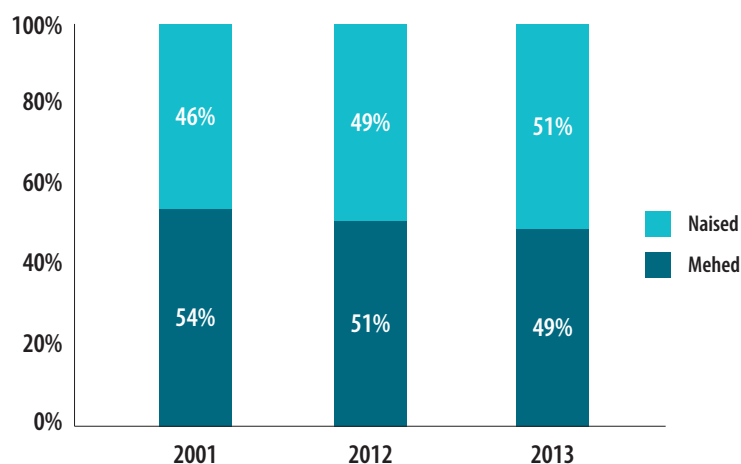
Kontrollikoja täidetud ametikohtade jagunemine 31. detsembri seisuga	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Audit	501	525	557	564	573	576
Tõlkimine	163	163	151	148	143	147
Haldus	173	171	157	148	139	137
Presidendile alluvad talitused	20	21	24	27	32	31
Kokku	857	880	889	887	887	891

Sooline tasakaal

Nagu teisedki Euroopa Liidu institutsioonid, rakendab kontrollikoda personali juhtimisel ja värbamisel võrdsete võimaluste poliitikat.

Kontrollikoja töötajaskonda kuulub praegu mehi ja naisi võrdselt, kuna naiste osakaal on aja jooksul järk-järgult suurenenud.

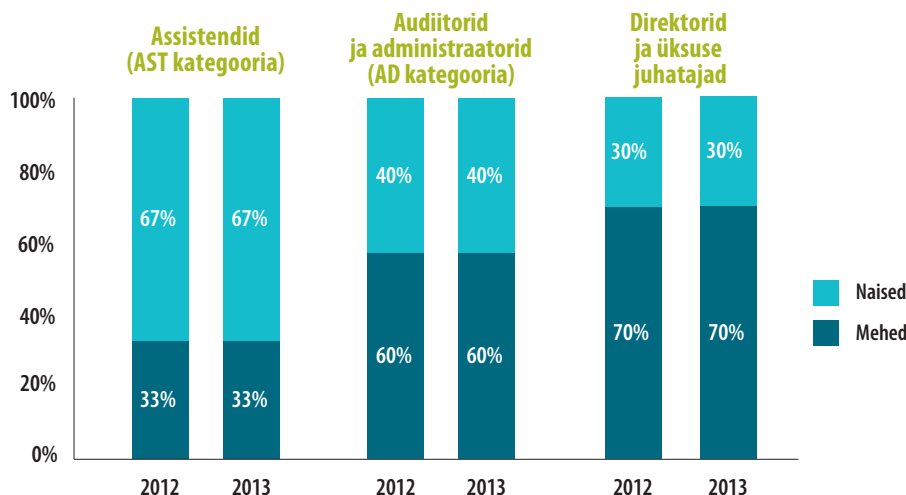
Sooline tasakaal

55%
kontrollikoja
töötajatest
on alla 44-aastased
või nooremad

70 direktori ja üksuse juhataja seas on aga naisi 21 (30%), mis näitab, et naiste osakaal on eelnevate aastate tasemel. Enamik neist töötab siiski tõlke-direktoraadis ja haldusosakondades. 2012. aasta lõpus võttis kontrollikoda vastu võrdsete võimaluste tegevuskava, mille eesmärk on saavutada asutuse

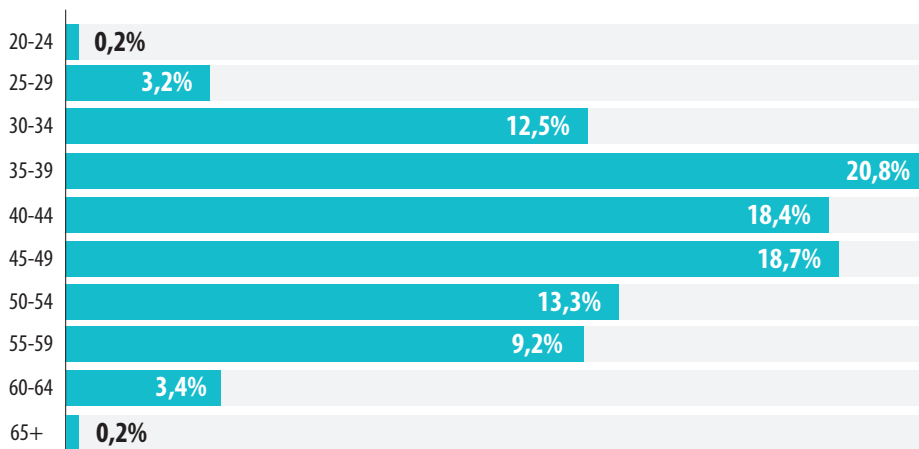
kõigil tasanditel sooline tasakaal. Järgnevas tabelis on näidatud meeste ja naiste osakaal eri kategooria-tes 2013. aasta 31. detsembri seisuga. Naiste osakaal AD-kategoorias järjest suureneb. Pärast viimaseid värbamiskampaaniaid on 48% kõigist palgaastmete AD 5 – AD 8 töötajatest naised (2009. aastal 43%).

Vanuseline koosseis

2013. aasta 31. detsembri seisuga kontrollikoja aktiivses teenistuses olnud töötajate vanuseline koosseis näitab, et veidi üle 55% kontrollikoja töötajatest on alla 44-aastased või nooremad.

Peaaegu 40% direktoritest ja üksuse juhatajatest on 55-aastased või vanemad. See tähendab kõrgema juhtkonna märkimisväärset uuendamist lähema 5–10 aasta jooksul.

Töölane täienduskoolitus

Kõik kontrollikoja töötajad vajavad pidevat täienduskoolitust, et eriala suundumustega kursis olla ja uusi oskusi omandada. Lisaks tingib kontrollikoja auditikeskkonna eripära vajaduse hea keeleoskusega töötajate järele.

2013. aastal osalesid kontrollikoja töötajad aastas keskmiselt 9,6 päeva täienduskoolitustel (audiitorite puhul oli see näitaja 11,8 päeva). Keelekursused moodustasid 46% koolituspäevade koguarvust (2012. aastal oli vastav näitaja 52%).

2013. aastal täiustati kursuste sisu ja töötati välja uusi kontrollikoja auditiprioriteetidele vastavaid kursusi, sealhulgas mitmeid finants- ja majandusjuhtimise teemasid puudutavaid koolitusüritusi (tegu on strateegias 2013–2017 seatud prioriteediga).

Tõlkimine

Tõlkimine on auditit toetav tegevus, mis võimaldab kontrollikojal täita oma missiooni ja teabeedastuse eesmärgi. 2013. aastal oli tõlketöö kogumaht rekordiliselt suur – 186 699 lehekülge, mis on peaaegu 18% rohkem kui 2012. aastal. Üle 99% tõlketöödest valmis tähtjaks.

2013. aastal võttis kontrollikoda Horvaatia liitumise ootuses tööle horvaadi keele tõlkijad.

Tõlkedirektoraat andis audiitoritele tõlkealast abi ka 29 auditikäigu ajal (mahus 31 töönädalat) ning auditiaruannete koostamise eri etappides.

Keelealaseid teenuseid osutati ka INTOSAI tööühmadele ja muude kontrollikoja audititegevusest tulenevate spetsiifiliste vajaduste korral. 2013. aastal võttis tõlkedirektoraat kasutusele uue põlvkonna tõlketarkvara Studio. Samuti tegi tõlkedirektoraat aktiivselt erialast koostööd teiste institutsioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Infotehnoloogia

Infotehnoloogia on kontrollikoja tegevuse elutähtis osa, tagades organisatsiooni teadmiste parima ära kasutamise ja tugevdades selle mõjusust ja tõhusust. Lisaks edukale kolimisele hoonesse K3 tehti kontrollikojas IT-valdkonnas järgmist:

- suurendati **teadmiste haldamise** tehtavaid investeeringuid – valmis ja võeti kasutusele uue auditeerimistarkvara rakenduse (Assyst2) oluline versioon. Auditite kavandamise ja ressursside haldamise parandamiseks võeti kasutusele auditihaldussüsteem (AMS). Organisatsiooni sotsiaalse võrgustiku ja teadmiste jagamise peamise elemendina töötati välja teadmiste andmebaas ning võeti kasutusele selle uus otsingusüsteem;
- jätkati **mobiilsuse** toetamist: töökohtade mobiilsemaks muutmise raames viidi lõpule kampaania „sülearvuti igaühele“ ja valmis kõiki hooned kattev traadita kohtvõrk. Uuendati hoonete K1 ja K2 hääle- ja andmeside infrastruktuuri ja viidi see samale tasemele uue K3-hoone standardiga, mis võimaldas võtta kogu institutsioonis kasutusele ühtse kommunikatsioonisüsteemi;
- ajakohastati keskse tähtsusega **infosüsteemid**: valmisid audititöö väljundite jagamist võimaldav kontrollikoja uus veebisait ning institutsioonisisese infovoo jagamiseks mõeldud uus intranet. Personali hindamise kui keskse tööprotsessi toetamiseks võeti kasutusele uus hindamissüsteem.

Loetletud tegevustega samaaegselt tõhustati infotehnoloogia **turvalisust** ja talitluspidevuse nõudeid, et tagada kontrollikoja kõigi IT-teenuste nõuetekohane kättesaadavus ja kvaliteet; lisaks uuendati IT-süsteemi keskseid elemente (Windows 7 ja Office 2010 kasutuselevõtt).

Haldus ja rajatised

Finants- ja tugiteenuste direktoraadi **missioon** koosneb kahest osast:

- a) varustada kontrollikoda asjakohaste ressursside, teenuste ja vahenditega, mis võimaldab asutusel täita oma missiooni ja saavutada oma strateegilised eesmärgid;
- b) tagada, et kontrollikoja tegevuse toetuseks on olemas vajalikud rahastamis-, sisekontrolli- ja arvestusmehhanismid. 2013. aastal jätkas direktoraat oma tegevuse tõhususe ja mõjususe suurendamist.

2013. aasta aprilliks koondati peale aastatepikkust erinevates asukohtades paiknemist kõik töötajad taas ühte kompleksi kokku.

Kontrollikoda **rahastatakse** Euroopa Liidu üldeelarvest. Meie eelarve moodustab ligikaudu 0,095% ELi kogukuludest ja 1,62% kõigist halduskuludest.

2013. aastal oli eelarve üldine kasutusmäär 92%.
1. jaotise kasutusmäär oli 92% ning väikseim kasutusmäär (91%) oli 12. peatükis (ametnikud ja ajutised teenistujad). Jaotise 2 keskmine kasutusmäär oli 96%.

20. peatükiga (kinnisvara, nt hooned) seotud maksete summat mõjutab kontrollikoja teise lisahoone (K3) ehitamine.

2013. aasta eelarve täitmine

EELARVEAASTA 2013	(A) Lõplikud assigneeringud	(B) Kulukohustused	Kasutusmäär (B)/(A)	Maksed
Jaotis 1: Institutsiooni töötajad				(tuh eurodes)
10 – Institutsiooni liikmed	14 616	13 612	93%	13 431
12 – Ametnikud ja ajutised teenistujad	97 772	89 312	91%	89 306
14 – Muud töötajad ja sisseostetud teenused	4 366	4 034	92%	3 984
162 – Lähetused	3 700	3 510	95%	2 713
161 + 163 + 165 – Muud institutsiooni töötajatega seotud kulud	2 758	2 709	98%	1 996
Jaotis 1 kokku	123 212	113 177	92%	111 430
Jaotis 2: Hooned, vallasvara, seadmed ja mitmesugused tegevuskulud				
20 – Kinnisvara	7 335	7 135	97%	3 256
210 – Infotehnoloogia	7 197	7 195	99%	3 326
212 + 214 + 216 – Vallasvara ja sellega seonduvad kulud	1 160	1 094	94%	775
23 – Jooksvad halduskulud	563	532	94%	407
25 – Koosolekud ja konverentsid	768	658	86%	455
27 – Teave ja trükised	2 526	2 120	84%	1 221
Jaotis 2	19 549	18 734	96%	9 440
Kontrollikoda kokku	142 761	131 911	92%	120 870

Projekti rahastamise viimane osamakse summas 3 miljonit eurot sisaldus 2013. aasta eelarves; samal aastal seoti summa kulukohustustega ja maksti ka osaliselt välja.

Hoonega K3 seotud assigneeringute saldo kanti üle 2014. aastasse, et katta kontrollikoja nimel projektijuhi poolt ehitusfirmadega sõlmitud lepingud.

Assigneeringuid kasutatakse kooskõlas 2008. aastal kontrollikoja Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud kavaga.

2014. aasta eelarve

2014. aasta eelarve on 2013. aastaga võrreldes **6% väiksem**. See sisaldab hoone K3 assigneeringute vähenemist.

2014. aasta eelarve

EELARVE	2014 (tuh eurodes)	2013 (tuh eurodes)
Jaotis 1: Institutsiooni töötajad		
10 – Institutsiooni liikmed	15 175	14 566
12 – Ametnikud ja ajutised teenistujad	93 180	97 772
14 – Muud töötajad ja sisseostetud teenused	4 096	4 176
162 – Lähetused	3 700	3 700
161 + 163 + 165 – Muud institutsiooni töötajatega seotud kulud	2 612	2 728
Jaotis 1	118 763	122 942
Jaotis 2: Hooned, vallasvara, seadmed ja mitmesugused tegevuskulud		
20 – Kinnisvara	3 350	8 327
210 – Infotehnoloogia	7 110	7 197
212 + 214 + 216 – Vallasvara ja sellega seonduvad kulud	808	830
23 – Jooksvad halduskulud	438	413
25 – Koosolekud ja konverentsid	768	768
27 – Teave ja trükised	2 261	2 284
Jaotis 2	14 735	19 819
Kontrollikoda kokku	133 498	142 761

Kontrollikoja siseaudit

Siseaudiitor nõustab kontrollikoda riskide ohjamisel. Selleks koostab ta arvamusi juhtimis- ja kontrollisüsteemide kvaliteedi kohta ning esitab soovitusi eesmärgiga parandada organisatsiooni tegevust ja edendada usaldusväärset finantsjuhtimist. Lisaks aitab siseaudiitor välisaudiitoreid, kelle ülesanne on kinnitada kontrollikoja raamatupidamise aastaaruanne. Siseaudiitor andis kontrollikojale aru oma 2013. aastal tehtud auditite tulemustest, leidudest, esitatud soovitustest ja soovitude põhjal võetud meetmetest. Kontrollikoda annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aru oma sisekontrollitegevuse tulemustest.

Kontrollikoja välisaudit

Kontrollikoja raamatupidamise aastaaruannet auditeerib sõltumatu välisaudiitor. Sellega tagatakse, et kontrollikoda rakendab enese suhtes samu **läbi- ja aruandekohustuse** põhimõtteid, mida auditeeritavate suhtes.

Välisaudiitori (**PricewaterhouseCoopers Sàrl**) aruanne kontrollikoja eelarveaasta 2012 raamatupidamise aastaaruande kohta avaldati 4. oktoobril 2013³.

Välisaudiitori arvamused – eelarveaasta 2012

Raamatupidamise aastaaruande kohta

Oleme seisukohal, et finantsaruanded annavad õige ja õiglase ülevaate Euroopa Kontrollikoja finantslokkorrast 31. detsembri 2012. aasta seisuga ning lõppenud eelarveaasta finantstulemustest ja rahavoo-gudest vastavalt nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) sätetele ja komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrusele (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb finantsmääruse kohaldamise eeskirju.

Vahendite kasutamise ja kontrolliprotseduuride kohta

Käesolevas aruandes kirjeldatud audititööle tuginedes võime öelda, et kontrolli käigus ei ilmnenud midagi sellist, mis näitaks, et kõigis olulistest aspektides ja tuginedes eelkirjeldatud kriteeriumidele:

- ei oleks kontrollikojale eraldatud vahendeid kasutatud ettenähtud eesmärgil;
- ei annaks kehtestatud kontrolliprotseduurid vajalikke garantiisid finantstehingute vastavuse kohta kohaldatavatele eeskirjadele ja määrustele.

Volitatud eelarvevahendite käsutaja deklaratsioon

51

Mina, allkirjutanu, Euroopa Kontrollikoja peasekretär volitatud eelarvevahendite käsutaja pädevuses deklareerin, et:

- käesolevas aruandes esitatud teave on täpne ja täielik ja
- mul on piisav kindlus selle kohta, et:
 - käesolevas aruandes kirjeldatud tegevustele eraldatud vahendeid on kasutatud eesmärgipäraselt ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega;
 - kehtestatud kontrolliprotseduurid annavad vajaliku tagatise raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta ning tagavad pettusekahtluste asjakohase käsitlemise;
 - kontrollimehhanismide maksumus ja neist saadav kasu on asjakohased.

Kindlus põhineb minu hinnangul ja minu käsutuses oleval teabel, nagu edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate aruanded ja deklaratsioonid ning siseaudiitori ja väisaudiitori aruanded eelmiste eelarveaastate kohta.

Kinnitan, et mulle ei ole teada käesolevas aruandes esitamata jäetud asjaolusid, mis võiksid kahjustada institutsiooni huve.

Luxembourg, 11. märts 2014

peasekretär
Eduardo Ruiz García

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid:
EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/europedirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjalt EList helistades tasuta) (*).

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused:

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Väljaannete talitus

ISSN 1831-127X
9 789292 417529